

Mečkauskas T. 12-15-92
3435 171 St.
Lansing IL 60438

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KURIOS BUSH CLINTON'Ų ŪKINĖS PROGRAMOS MUMS GERESNĖS?

Jonas Kazlauskas

Gyvename ūkinę krizę. Vartotojų pasitikėjimas ateitimi negerėja, bedarbių skaičius didelis, ir atleidimai dar kartoja, prekių gamyba buvo lėtesnė rugpjūčio, negu liepos mėnesyje.

Prezidentas G. Bush ir gubernatorius B. Clinton siūlo savo programas, kurios yra skirtingos esamoms ir būsimoms problemoms spręsti.

Filosofiškai, bet būdingi rinkimų metui yra G. Bush žodžiai: "One side wants to raise taxes and government spending and my view is that we must cut taxes and government spending". Pagal jį Amerika kenčia dėl aukštų mokesčių, didelių federalinių išlaidų ir stiprios valdžios intervencijos į ūkinį sektorių.

Clinton nuomone ekonomija yra nugyventa dabartinės administracijos ir reikalinga greitos pagalbos, kuri turėtų susidėti iš pakeltų mokesčių ir didesnių valdžios išlaidų, kurios ją pasuktų į reikiamą linkmę.

Abi pusės sutinka kad karines išlaidas reikia sumažinti. Prezidento penkių metų gynimosi biudžetas yra 1.42 trilijono dolerių, o Clinton 1.36, skirtumas tik 5%.

Respublikonų kaltinimas, kad pagal Clinton planą teks atleisti apie 1 milijoną darbininkų iš karinės pramonės sunku įrodyti. Pagal demokratų numatytą programą karinės pramonės bendrovės, netekusios užsakymų, su valdžios parama bus paverstos į aukštos technikos centrus, kurie pareikalaus nemažo skaičiaus kvalifikuotų darbininkų. Tikėjime, kad gynybai sutaupti pinigai neprapuls bijokratijos labirintuose, o bus panaudoti mokyklų, sveikatos, kelių ir kitų esminių gyvenimo sričių pagerinimui. Atrodo, kad jau atėjo laikas, jog turtingos valstybės kaip Japonija, Pietų Korėja ir Vokietija gali patys finansuoti savo karines išlaidas.

Sveikatos draudimo klausimas šaukiasi greitosios pagalbos. 35 milijonai gyventojų neturi jokio draudimo. Esame atsilikę, nežiūrint fakto, kad JAV sistema yra

pati brangiausia pasaulyje ir kasmet brangsta! B. Clinton teigimas, kad "affordable, quality health care will be a right not a privilege" skamba labai gerai rinkimų metu, bet įgyvendinimas bus sunkus ir brangus. Respublikonai pavadina "invitation to socialized medicine".

Demokratų planas įjungia darbdavius į sveikatos draudimo programą. Jie perka draudimus iš privačių bendrovių arba moka į valdžios turimas draudimo programas. Vargšai ir bedarbiai bus padengti viešųjų sveikatos planų kurie bus valdžios kontrolėje. Šis projektas gali kainuoti apie 80 milijonų dolerių, finansavimas dar nėra aiškus, gal nauji algų mokesčiai!

Bush pasiūlymas yra įvairesnis. Gyventojai patys perka sveikatos draudimus. Vidutinių pajamų klasė gauna mokesčių palengvinimą, self employed gali nurašyti visą draudimo kainą nuo federalinių mokesčių. Mažos bendrovės jungiasi kartu ir kaip didesnis vienetą gauna pigesnę draudimą. Vargšai finansuojami

iki \$3,750.00 šeimai. Taip pat noras įvesti daugiau laisvos rinkos principų padidins konkurenciją ir sumažins draudimo kainą ilgesniame laiko tarpe. Klausimas kas mokės draudimo sąskaitas laukia detalių ir atsakymo. Sumažinti pajamų mokesčiai ir gilenis įbridimas į skolą yra tik kartojimas klaidų!

Laisvos prekybos sutartis su Meksika bus daug kietesnis riešutas, negu 1989 m. sutartis su Kanada. Pagrindinė priežastis yra žemi meksikiečių darbininkų atlyginimai. Integracija bus sunki ir bus vykdoma palaipsniui per eilę metų.

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvos Tautininkų Sąjunga kasmet skiria premiją saugant ir palaikant lietuviybę Rytų Lietuvoje. Šiemet tokia premija paskirta Renatai Greimaitei, Girių mokyklos, Gervėčių lietuvių rajono mokytojai už visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

E. Onaičio Nuotr.

Ivažiavimas į Klaipėdos uostą, į kurį dabar atplaukia daugiau ir daugiau laivų.
G. Kijauskienės nuotr.

AMERIKIEČIAI MEDIKAI Į LIETUVĄ

Edvardas Šulaitis

Jau buvome rašę apie amerikiečių medikų grupę iš Deborah ligoninės, New Jersey valstijoje, kuri pavasarį viešėjo Lietuvoje, apžiūrint galimybes ten daryti sudėtingas operacijas širdies ligomis sergantiems Lietuvos vaikams.

Rugsėjo mėnesio antroje pusėje jau pajudės didelė (46 asmenų) grupė iš tos pačios ligoninės su sudėtinga aparatūra, medikamentais ir kita reikalinga medžiaga į Vilnių tų numatytų operacijų darymui.

Apie šias naujienas mus informuoja to projekto sumanytojas dr. Jokūbas Stukas, kuris buvo pagrindinis žmogus pradedant ir vystant šį projektą, o taip pat renkant aukas amerikiečių kelionei į Lietuvą apmokėti.

Įdomu, jog dr. Stukas, birželio mėnesį viešėdamas Lietuvoje, ten pats užėjęs į Amerikos ambasadą ir pasiteiravo dėl Amerikos karinio transporto lėktuvo, kuris galėtų nuvežti į Lietuvą maždaug 6 milijonų vertės ligoninės įrengimų, medikamentų bei kitų reikmenų. Vėliau į šio klausimo judinimą įsijungus Lietuvos sveikatos min. dr. J. Olekai, ambasadoriui Washingtono St. Lozoraičiui, šis reikalas buvo išspręstas teigiamai ir Amerikos valdžia nereikalaus nieko už šį lėktuvą, o visos nuvežtos gėrybės pasiliks Lietuvoje.

Taip pat įdomu, kad visą šį projektą finansuoja Deborah ligoninės, esančios Brownsvile, N.J. fundacija, kuriai vadovauja lenkų kilmės amerikietis, iš profesijos laidotuvių direktorius, Stanley Fryczynski. Tik ta fondacija negali padengti kelionės išlaidų (taip yra paży-

mėta jos įstatuose) ir jas reikia sukelti patiems lietuviams.

Iki šiol jau yra surinkta 38 tūkst. dolerių (iš reikiamų 50 tūkstančių). Tad dar kviečiami mūsų tautiečiai atidaryti savo širdis ir pinigines.

Su amerikiečiais savo lėšomis važiuos ir dr. Stuko žmona Loreta, kuri talkins amerikiečiams kaip vertėja. Kaip žinome, Loreta yra buvusi chigietė, žymi Lietuvos Vyčių organizacijos veikėja (šioje organizacijoje darbuojasi ir pats Jokūbas).

Čia dar norisi priminti, jog visą vasarą, du mėnesius, Deborah ligoninėje stažavosi du anesteziologai, gydymo aparatūros inžinierius ir medicinos sesuo iš Vilniaus, kurie rugpjūčio pabaigoje grįžo į Vilnių ir jie talkins amerikiečiams operacijų metu.

Pats dr. J. Stukas, kuris veda dvi lietuvių radijo programas (lietuvių ir anglų kalbomis kas savaitę), birželio mėnesį tris savaites praleido Lietuvoje. Jo vizitas buvo plačiai minėtos Lietuvos spaudoje, iškeliant jo aukščiau minimą projektą, o taip pat ir kitus darbus.

Apie savo viešnagę Lietuvoje jis mums rašo: "Mano trijų savaičių vizitas Lietuvoje praėjo kaip sapnas: visur važiauvau, su giminėmis daug laiko praleidau, daug ko pamaciau. Lietuva tikrai graži šalis. Neveltui Maironis ją taip išgyrė. Tikiuosi suruošti į ją Lietuvos Vyčių ekskursiją sekančiais metais, kuomet ten lankysis popiežius, o taip pat ir 1994 m. – į didingą Dainų šventę.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• PRAEJUSIOS SAVAITĖS PAGRINDINIS DĖMESYS BUVO NUKREIPTAS Į DU SVARBIUS ĮVYKIUS – į rugsėjo 8 d. įvykstantį Rusijos prezidento B. Jeltsino bei Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko V. Landsbergio susitikimą Maskvoje ir spalio 25 d. įvykstančius Lietuvos seimo rinkimus.

Susitikimas Maskvoje, kur dalyvaus abiejų valstybių krašto apsaugos ministrai ir svarbieji derybų vadovai bei patarėjai, gali užbaigti nesutarimą dėl svetimos kariuomenės išvedimo datų.

Lietuva tebesilaiko seno nusistatymo, kad kariuomenė turi būti išvesta dar šiais metais. Rusai tebekalba, kad kariuomenę išvesią tik 1944 metais.

Iš rusų derybininkų jau pasigirdo balsų, kad sutarimo siekiant gal tą kariuomenę reikėtų išvesti iki 1993 m. Pasigirdo balsų iš lietuvių tarpo, kad reikia B. Jeltsinui kiek nusi-leisti ir jo išsilaikymą valdžioje nesunkinti.

Jei taip ištikrųjų yra, gal ir įvyks kompromisas. Apie tai galėsime prisiminti tik kitą savaitę, nes Dirva kaip tik spausdiname rugsėjo 8d. iš ryto.

Pagal paskutines žinias, Lietuvoje rusų kariuomenės šiuo metu yra 21,000. Tos kariuomenės skaičius sumažėjęs, kada kariuomenė atitarnavusieji išvyksta ir jų vieton nebeatvyksta naujokai.

Antri didieji rūpesčiai – seimo rinkimai ne tarptautiniai, kaip kariuomenės išvedimas, bet vistiek ryškiai sekami ir iš kaimyninių kraštų. O pačios Lietuvos žmonėms ypatingai svarbus: ar laimės Sąjūdžio linijos norintieji, ar laimės tie, kurie ilgus metus valdė lankstydamiesi Maskvai ir nuo to lankstymosi dar kaip reikiant neišsivaduoja.

Seimo rinkimai tik už pusantro mėnesio. Bet dabar pats įkarštis. Laikraščiuose atsirado daug kandesnių straipsnių, daugiau vieni kitiems priekaištų. Žinoma, kadangi jau skelbiami kandidatų sąrašai, tuoj atsiras ir visokie kandidatams kaltinimai. Bet tai jau neišvengiami demokratinio rinkimų nereikalingi priedai.

• **LYGINANT SU ANKSTESNIAIS METAIS, PER KLAI-PĖDOS UOSTĄ PAGAUSĖJO GRŪDŲ GABENIMAS Į RYTŲ ŠALIS.** Per 3 mėnesius birželį, liepą ir rugpjūtį, Klaipėdos uoste buvo priimta 1/2 milijono tonų grūdų. Nemaža jų dalis teko ir Lietuvos ūkininkams.

• **LIETUVOS ALPINIZMO FEDERACIJA EKSPEDICIJAI** į Everestą savo iniciatyva surinko 220 tūkstančių JAV dolerių iš užsienio firmų ir Amerikos lietuvių. Respublikos vyriausybė iš Lietuvos valstybės fondo dar paskyrė 26 tūkstančius dolerių. Kai kas klausia: ar nebėra svarbesnių reikalų?

• **VILNIUJE ATIDARYTAS EUROPOS BENDRIJOS ENERGETIKOS CENTRAS.** Jo tikslas – ieškoti būdų, kaip taupyti energiją pastatuose, pramonėje ir susisiekime, naudojant naujai sukurtą technologiją. Tokie centrai jau sukurti Maskvoje, St. Peterburge, Varšuvoje, Budapešte. Kuriame Kijave, Minske, Taline, Rygoje.

• **KLAIPĖDOS TEATRO AIKŠTĖJE KONCERTAVO VOKIETIJOS MEDŽIOKLINIŲ RAGŲ ORKESTRAS "HUBERTUS",** o Marijos Taikos Karalienės bažnyčioje per šv. Mišias svečiai atliko religinę muziką.

Šią vasarą Klaipėdoje vyko įvairių, originalių renginių nes Klaipėda šventė 740 metų sukaktį.

• **RUGPJŪČIO PABAIGOJE VILNIUJE ATIDARYTA LIETUVOS AUKŠTOJI KARO MOKYKLA.** Joje mokysis 120 būsimų karininkų. Mokslas tęsis dvejus metus. Tikima, kad kariūnų skaičius kitais metais bus padidintas.

• **ŠVEDIJOS KARALIAUS CARL GUSTAF IR KARALIENĖS SILVIJOS VIZITAS Į LIETUVĄ** įvyks spalio 15-17 dienomis. Dabar rengiama priėmimo programa, suderinta su pačios karališkos šeimos pageidavimais.

• **DĖL LIETUVOS MUITININKŲ, ESANČIŲ LIETUVOS LENKIJOS PASIENYJE,** gauta daug nusiskundimų ir net kaltinimų vyriausybei, kad juos nesudrausmina darbe, iš pravažiuojančių ima kyšius, o jų neduodančius valandomis delsia aptarnauti. Tokie kaltinimai, atėjo net iš Vokietijos ir Belgijos vyriausybių.

Kadangi tokie kaltinimai jau kartojasi, tai pradėtas drastiškas muitininkų pertvarkymas.

• **PAGALIAU ALGIS KLIMAITIS, ĮTARTAS ĮVAIRIAIS ŠNIPINĖJIMO DARBAIS,** iš kalėjimo paleistas iš jo paėmus parašą, kad iš Lietuvos nepasišalins.

• **LIETUVOJ PRADĖTAS PASIRUOŠIMAS NELENGVAI** būsimai žiemai, nes numatyta, kad negalės lengvesnėm sąlygom gauti nei dujų nei anglių. Daug kur reikės namų šildymui vėl naudoti medžių apkūrenamas krosnis.

• **TARP VILNIAUS MIESTO VADOVŲ IR MIESTO TARYBOS IŠ VIENOS PUSĖS IR VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS IR KITOS,** vėl prasidėjo įtampa miesto meras Arūnas Staras paneigia jam primetamus kaltinimus. Daug kas tą nesantaiką priskiria būsimų seimo rinkimų įkarščiui. Kai kas mano, kad toks vertinimas perdėtas. Su didžiaisiais mūsų miestais jau ilgesnis laiko tarpas kaip atsiranda skubiai sprendžiami reikalai. O juos sprendžia nevisada pasirodęs tokio darbo naujokai.

Trys metai iš eilės Vilties – Dirvos gegužinė vyko Aldonos ir Dr. Vytauto Mauručio sodyboje. Reikia tikėti, kad taip bus ir sekančiais metais.

Kaip gegužinė pasisekė ir kiek Dirva gavo paramos, parašysime kitą savaitę. Apyskaita jau baigiama ruošti.
G. Juškėno nuotr.

Mums svarbiu reikalu

1941 SUKILIMAS, LAIKINOJI VYRIAUSYBĖ

Antanas Dundzila

1991 m. rudenį ar ne Santaros suvažiavime išeivijos istorikas Saulius Sužiedėlis skaitė paskaitą, pavadintą "Istorinė esėja, Penkiasdešimčiai metų praėjus: Lietuvių tautos sukilimo ir Laikinosios vyriausybės istorijos interpretacijų disonansai".

Kiek žinau, ši paskaita niekur nebuvo atspausdinta, mūsų visuomenėje ji plačiau ir nenuskambėjo. Jos viešai nekommentavo nei mūsų istorikai nei 1941 m. sukilimo, Laikinosios vyriausybės (LV) dalyviai. O paskaita, reikia pasakyti, mūsų interesams yra savaip reikšminga. Visų pirma ji reikšminga, nes, gal pirmą kartą joje lietuviškai, sukrečiančiai buvo parodyta, kaip apie šiuos mums svarbius įvykius kalba svetimtaučiai. Jie ne tik kalba ir rašo, bet taip pat daro kraštutinius išvedžiojimus.

Neliečiant čia atskirų S. Sužiedėlio bei svetimųjų teigimų, paskaita rodo, kad svarbius istorinius įvykius reikia mums patiems tyrinėti ir mokslo pasaulyje priimtu būdu dokumentuoti, nes patiems kritiškai jų nesimant, svetimtaučiai juos nušviečia savaip. Kai kurie paskaitos teigimai, pats paskaitos tonas vietomis yra mums nemalonūs.

Vienas priešbolševikinės ir priešnacinės (pabrėžiu "ir") rezistencijos dalyvis apie ją taip atsiliepė: "... tai istoriko – šventesnio negu šventasis – mėginimas apkalinti lietuvių, kad pataikavo vokiečiams...".

Tad šios temos imuosi, kaip koks Vaižganto raštų

piemenukas, nelauktai gavęs nuo kaimyno paauglio su rykšte per blauzdas. Nežiūrint to, kad kojas baisiai persti, tos rykštės randą esu linkęs laikyti pamoka. Pamoka ir įspėjimu sukrusti mums patiems.

Autorius savo paskaitoje nagrinėjo 1941 m. sukilimo ir LV etapą, bet esmėje jis rašė apie Lietuvos žydų tragedijos kai kuriuos bruožus vokiečių okupacijos metu.

Kas nežino, S. Sužiedėlis (Lietuvių Enciklopedija, XXXVII, p. 562) yra išeivijos "jaunesniosios" kartos profesionalas istorikas, gimęs 1945 Vokietijoje, 1977 Kansas u-te apgynęs dizertaciją apie Užnemunės valstiečius ir ten gavęs daktaro laipsnį. Studijas gilino Lenkijoje, dėstė aukštose mokyklose, Lituanistikos Instituto tikrasis narys, už mokslinius darbus apdovanotas garbės žymenimis, apie 1987 turėjęs tą kontraversinę LB-ės sutartį parašyti istorinį veikalą apie Lietuvą karo metu (gaila, atėjusi nauja JAV LB Krašto valdyba šį projektą numarino). Iš pačių paskutinių laikų prisimintina, kad S. Sužiedėlis 1988 pasirodė su 258 psl. angliška knyga, "The Sword and the Cross, A History of the Church in Lithuania", o 1991 rudenį Washingtone gražiai pravedė akademiją ir į anglų kalbą išvertė vysk. S. Tamkevičiaus paskaitos santrauką.

Čia truputį ironiškai papildysiu tą LE straipsnį, kuriame apie S. Sužiedėlį yra ir šitaip teigiama: "Nuo 1982 Washingtone, Teisin-

gumo dpt. konsultantas". Šis teigimas yra savotiškai reikšmingas, nes, konkrečiai kalbant, S. Sužiedėlis tarnavo JAV Teisingumo departamento (hmm..., kontraversiškai pagarsėjusioje) Office of Special Investigations (OSI) įstaigoje. Ironija čia glūdi tame, kad pvz., a.a. Kaziui Palčiauskui ta pati OSI atėmė JAV pilietybę ir reikalavo deportacijos į Sovietų Sąjungą už tai, kad apkaltintasis, vieton to, kad būtų imigracijos dokumentuose pažymėjęs savo 1941 m. vasarą trumpalaikę tarnybą Kauno burmistru, parašė, tik kad buvo tautoju. Gi OSI įstaigoje tarnavusi S. Sužiedėlį LE dokumentuoja irgi daug plačiau suprantamu konsultanto terminu.

Taigi duomenų (kaip šukuosenų) frizavimas, pasitai ko visur... Tačiau, grįžtant prie S. Sužiedėlio paskaitos teksto, čia taip pat reikia pastebėti, kad šis autoriaus stažas OSI įstaigoje galėjo jam suteikti tam tikrą, mums svarbią, mus pamokančią, gal net čia minimą paskaitoje matomą perspektyvą.

Ilgame paskaitos pavadinime esminis žodis yra "disonansai". Įskaitant bibliografinę išnašą (32 punktai, 40 šaltinių), paskaita – straipsnis apima 16 mašinėlė rašytų puslapių. Man keistai atrodo, kad straipsnio bibliografijoje nėra Algirdo Budreckio 1968 m. angliškos knygos, "The Lithuanian National Revolt of 1941". Jei jau ne pats 147 psl. leidinys, tai bent jame telpanti sukilimo temos plati bibliografija (pvz., dokumentuoti 1954 m. liūdijimai JAV 83-me Kongrese) turėjo S. Sužiedėlio pasirinktai temai šį tą reikšti. Neįtikėtina, kad autorius apie šį leidinį būtų nežinojęs, kad, pvz., tos knygos ar joje minėtų liūdijimų nebuvo OSI archyve.

Autorius teigia, kad 1941 m. sukilimas ir LV tapo kontraversiniu Lietuvos istorijos etapu. Lietuviai (neskaitant sovietų okupacijos metu pasirodžiusių bolševikinės propagandos leidinių) sukilimą ir LV traktuoja lietuvių tautos valios pareiškimu. Svetimtaučiai, anglų kalboje pasirodžiusioji spauda teigia, kad tai buvo nacionalizmo ir žydų naikavimo apraiška. Pats S. Sužiedėlis savo straipsniui jau pačioje pradžioje duoda toną šiais žodžiais: "Ir iš ties, kažin ar kada Lietuvoje buvo išduota tiek beginklių žmonių per tokį trumpą laikotarpį, kaip tą baisiąją 1941-ųjų metų vasarą". Autorius taip pat akcentuoja reikalą turėti kritišką įvykių istoriją, paremtą autentiškai moksliniais darbais.

(Pabaiga kitame numeryje)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC.
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VARGAS ŽALIUOJA, VARGAS BUJOJA

Juozas Žygas

Vargas tarp vartelių žydi. Tokia yra mūsų liaudies daina. Matyti, kad to vargo Lietuvoje visuomet apšiai užteko. Praėjusio šimtmečio gale ir šio šimtmečio pradžioje, trečdalis lietuvių tautos per Atlantą gyvenimo ieškoti išvažiavo. Buvo bėgančių nuo žandarų ir kariuomenės, bet didžiojoje nuo vargo bėgo.

1926 – 1930 m. laikotarpyje, jau iš nepriklausomos Lietuvos, į Pietų Ameriką ir JAV išemigravo 59,368 žmonės (duomenys iš Lietuvos Enciklopedijos). Tai beveik visas natūralus prieauglis.

Dažnai dejuojame, kad esame maži ir skriaudžiami. Kaip tauta gali didėti, jeigu prieauglis išemigruoja. 1926-30 m. periode, daugelis naujakurių – savanorių kūrėjų, pardavė tuos savo gautus hektarus ir į Pietų Amerikos plantacijas išvažiavo. Ne iš gero jie važio ir į vargą nuvažio.

Taip pat ne iš gero, daugiausiai iš šiaurės Lietuvos, kasmet į Latviją išeidavo (pilna žodžio prasme išeidavo) apytikriai apie 30,000 bernauti ir moteriškiems žemės ūkio darbams. Už tai latviai, nosis užriėtę iš aukšto į lietuvius žiūrėjo. Dabar padėtis yra radikaliai pasikeitusi. Taigi, vargas Lietuvoje nebuvo koks nors svečias ar užklydėlis. Tad nuostabu, kad yra žmonių, kurie nei iš šio – nei iš to, lyg iš medžio iškritę, apie vargą visais varpais "zvanyti" pradeda. Atrodo, kad Ameriką atrado!

Ne tik ten nuvykusieji, bet besilankę svečiai, giminių laišakai ir Lietuvos spauda, mums aiškiai visą padėtį parodo. Ir, kas blogiausia, kad dabar valstybiniu mastu vargas yra organizuojamas ir plečiamas. Vadinama žemės ūkio privatizacija, tai yra grąžinimas Lietuvos į praėjusį šimtmetį.

Tai yra ne reforma, bet mažžemių ir vargšų steigimas. Lietuvos spauda taip rašo: "48,000 privačių ūkininkų atgavo žemę, kurios sudaro 361,000 hektarų, žemės ūkio naudmenų (Lietuvos Aidas 1992.07.04)". Dabar paimkite pieštuką ir patys paskaičiuokite, kiek hektarų naujakūriui išeitų. Pagal mane vidutiniškai teisėtų, tik po 7.7 ha.

Kadangi yra: draugų, giminių ir pažįstamų, kurie gal net po 15 ha gauna. Tad yra ir tokių, kurie 5-kiais pasitenkinti turi. Rašančiojo galva, 5 ha ūkio inventorių, maždaug toks galėtų būti: ožka, šuo, katė ir gaidys, dargi su sąlyga, kad patys sau maistą susirastų. O ir tie, kurie 5-7 ha turi, dar apie žemės ūkio techniką svajoja. Tai taip bandoma į Vakarų Europos ūkį integruotis. Bet tuo naujakurių vargai dar nesibaigia. Atėjus pavasariui, ir prasidėjus sėjos metui, daugelis su darbais neskubėjo, kadangi žemės popierių dar neturėjo.

Tokiems iš Žemės ūkio ministerijos pasakyta buvo: "Kas sėja, tas ir pjauna". Bet dabar atėjus pjūties metui, atsirado nauji savininkai ir nauji pjovėjai. O tų, kurie sėjo – valdžia nebeužstoja. O šiemet gamta dar prisidėjo. Be to, derliaus nuėmimas nevisus gerai vyko, kadangi technikos ir degalų nebuvo. Kita saliomoniška galva PLB seime, tuo reikalu kalbėdama pasiūlė: "Ar negalėtų mūsų jaunimas vykti ir padėti derlių nuimti?"

Labai gera logika – jeigu kas ir vyktų, tai kelionė kainuotų 1200-1300 dol., o derliaus gal už 200-300 dol. tenuimti. Taigi, kalbant arba rašant, pirmiau reikia pagalvoti. Tokie isteriški šūkaliai ir "vargų zvanyjimai", niekuo nepadedą ir reikalo neišsprendžia. O tik paniką kelia!

Daug šventovių Lietuvoje, šeimininkaujant Maskvos statytiniams, buvo sulaukusios tokios naikinimo padėties.

G. Kijauskienės nuotr.

KURIOS ŪKINĖS PROGRAMOS GERESNĖS?

Respublikonai teigia, kad ši sutartis ilgesnio laiko rėmuose bus naudinga, nes padidins eksportą ir pareikalaus daugiau darbo. Kaip pavyzdį ima Buffalo miestą, kurio ekonominis gyvenimas labai pagyvėjo, kai laisvos prekybos sutartis pradėjo veikti. Apie 500 mažų Kanados biznio vienetų įsikūrė mieste, krautuvės susilaukia daugiau kanadiečių pirkėjų.

Sutartis yra dabarties vizija, kuri parodo, kad esama administracija yra pajėgi spręsti ateities globas.

Senesniais laikais, visokioms negerovėms ir negandams užėjus, žvakes arba šventintas žoleles uždegdavo. Prie šv. Antano ar kito kio patrono pasimelsdavo ir "ant dūšios lengviau pasidarydavo". O dabar kokia negerovė tik nutiko, ar apie skurdą išgirdo, tuojaus rėkia: "Išsivijos fondai! Kur yra tie fondai!"

O jeigu vietoje rėkimo pagalvotų – tai pamatytų, kad tie fondai Lietuvai trims dienoms naftos nupirkti negalėtų!

Nei fondai, nei išsivija visų vargų nepanaikins ir skylių neužpils. Ar yra kas matę, ar girdėję? Kad "Uodega šunį vizgintų". Be to, neteko girdėti ar spaudoje skaityti, kad mūsų veikėjai Lietuvoje svečiuodamiesi, našlaitynus, senelių namus ar skurstančias daugiavaikes šeimas lankytų. O skaitome apie priėmimus "Draugystės" viešbutyje ar "Stikliuose" su vyriausybės žmonėmis.

Ar nebūtų geriau, kad vietoje ištaigingų priėmimų: našlaitčiai, seneliai ir tremtiniai būtų paguosti ir paremti.

balinės ekonomijos problemos.

Clinton ir jo patarėjai laikosi rezervuotai, laukia galutinių detalių, kad galėtų tarti paskutinį žodį, įvertindami sutarties svarbą ir turinį.

Laukimas turi pagrindą. JAV darbininkas nėra pajėgūs konkuruoti su Meksikoje mokamais atlyginimais. Ar laisva prekyba, padidinus eksportą į Meksiką, kompensuos už prarastus darbus artimoje ateityje nėra pilnai atsakoma. Kiek bendrovių dar pakels gamybą neturime davinių, kiek kainuos netekusių darbo darbininkų jų apmokymas, išsilyjant naujas specialybes, yra spėliojimo ribose. Trys pramoninės valstybės Michigan, Ohio ir Pennsylvania yra daugiausia susirūpinusios galimu fabričių perkėlimu nes automobilių ir plieno pramonės yra jau įvykusio fakto pavyzdžiai.

Jeigu tikėti politinių ekspertų pranašystėmis, kad šių trijų valstijų balsuotojai nulems rinkimus, Clinton pozicija sutarties atžvilgiu yra kiek geresnė, negu prezidento, ypač kai jis dar nėra pasiūlęs konkrečios programos dėl darbų praradusių darbininkų.

G. Bush nori sumažinti federalinius mokesčius. Puiki idėja, gyventojai turės daugiau pajamų, bet federalinės valdžios pajamos proporcingai sumažės. Žinomas posakis "You tax people less and government spends less" neturi gero pavyzdžio nei praeityje, nei dabartyje, labai abejotina, kad jis būtų efektingas ateityje.

Juk pajamų mokesčių sumažinimas 200.00 dolerių per metus kiekvienam mokesčių mokėtojui kainuotų

apie 23 milijonus dolerių. Pridėjus dar numatomus padidėjimus asmeninių išimčių (personal exemption), sumažinimą kapitalo pelno mokesčio (capital gain tax) ir pratęsimą tyrinėjimų ir išvystymų kredito (research and development tax credit) gaunasi gana didelė suma, kuri automatiškai privers sumažinti federalinės valdžios išlaidas. Kurios sritys ir programos nukentės ar bus visiškai panaikintos, detalės bus duotos sausio mėnesyje kai prezidentas pristatys biudžetą kongresui. Yra tik užtikrinęs, kad socialinio draudimo pensijos nebus paliestos.

Clinton pakelia mokesčius, kad galėtų finansuoti keturių metų 220 milijonų dolerių ekonominę investavimo programą, kuri atstatytų pagrindus progresui, igalintų mažiausiai 3% metinį augimą ir sukurtų 8 milijonus. Prezidentas irgi pažadėjo keturių metų 15 milijonų naujų darbų, deja, reikia tenkintis tik vienu milijonu.

Šis 150 milijonų dolerių mokesčių kraitis susidarytų iš pakeltų mokesčių aukštųjų pajamų asmenims ir užsienio bendrovėms. Mokesčių mokėtojai, kurie uždirba daugiau negu \$200,000.00 per metus mokės 36% vietoje 31%, o tie kurių metinės pajamos viršija vieną milijoną metinių pajamų turės mokėti dar extra 10%. Yra minimi vidurinės klasės mokesčių palengvinimai, tačiau detalės dar nėra aiškios.

Ekonomija turi didelę įtaką rinkimams. Demokratai kaltina prezidento politiką palaikant turtinguosius, kad paramos reikalingos programos bus nutrauktos ir esama padėtis greit nepagerės.

Respublikonai pristato Clintoną balsuotojams, kaip liberalų ir "big taxpayer and spender".

Pasaulinė ūkinė stagnacija, paskutinio dešimtmečio milžiniška valstybinė skola, labai stipri konkurencija JAV gaminiams ir pavėluotas prezidento pripažinimas kad esame bėdoje, yra pagrindiniai faktoriai privedę prie dabartinės ūkinės padėties.

Nei prezidentas Bush ar B. Clinton laimėjęs rinkimus stebėklų neparodys, nes JAV ekonomija yra per didelis objektas, kad trumpu laiku sumažėtų bedarbių skaičius ir ūkinis ratas įeitytų į norimas ribas.

Kas bus sekantis prezidentas?

Yra sakoma, kad reikia turėti daugiau drąsos balsuojant už naują prezidentą, negu už esamą ir žinomą. Kiek yra drąsūs JAV balsuotojai, parodys lapkričio mėnuo.

NEŽINOMO LIKIMO KELIAIS...

Juozas Prikockis

9

Ir kaip gi nesirgti, kaip gi dirbti Uralo šalčiuose, jeigu, pavyzdžiui, nuo 1943 m. vasaros ligi 1945 m. pavasario (ligi karo pabaigos) aš nebeturėjau jokių batų, kojas audavau su vyžomis, iš liepų žievių pintomis! Toks buvau ne aš vienas, oi ne. Vyžomis tada dėvėjo gal 70% visų kalinių, jeigu ne daugiau. Ryšium su tuo vyžų "pramonė" Seliankoje buvo labai išsiplėtusi. Šioje "gamyboje" buvo užimta visa brigada. Bet – skaitytojo nustebeimui – aš turiu pasakyti, kad vyžos šalčių metu labai gera avalynė, geresnė už batus. Taip, taip.

Dargi tie, kurie turėjo batus, žiemą avėjo vyžomis, nes tai patogiau ir svarbiausia – šilčiau. Mes gaudavome paipakus (tokie vatiniai, minkšti veltiniai ne veltiniai, kojines ne kojines, veltiniai žino kas, pas mus tokių niekas neturi bet tai puikus dalykas), be kurių Urale žiemą neturi joks darbas nebūtų įmanomas, nes šiltų kojinių kaliniai pakankamai niekada negali turėti. Į paipakus kiši kad ir nuogą koją (jeigu turi autelius – gerai, bet jeigu ne – taip pat maža bėda: autų karo metais taip pat niekas neduodavo), ant paipako vyžą – ir vaikščiok kaip pataluose: ir šilta, ir lengva.

Bet taip buvo tik ligi 1945 m. pavasario. Pasibaigė karas, ir mums atvežė baltinių ir palaidinių, vasarinių kelnų ... visko, kas reikalinga (tiesa, mano palaidinėje dar tebebuvo kraujo žymės, matyt, jos savininkas žuvo fronte, bet užtat ji labai tiko – buvo tarytum man pasiūta).

Nuo tada vėl pradėjome "gyventi". Virtuvė pradėjo gauti tonomis mėsos (ne kiaulienos; gal arklienos, o gal kupranugarienos, tikrai nežinau), tiesa, jau truputį "atsiduodančios", armijai maitinti nebe tinkamos, bet mums pakankamai skanios, geresnės už nusibodusią žuvis. Mat, alkanų kalinių armija tai ne raudonoji. O rudeni, jau pašalus, vyžas ir batus mes numetėm šalin kaip nebe reikalingus, nes atgaveno veltinių (vailokų), gerų, storų, dėvimų be jokių batų ar kaliošų. Išdavė visiems, ligi paskutinio, nors kas ir barake ant narų gulėjo, į darbą nėjo. Būdavo atsitikimų, kad grąžindavo žmones nuo vartų (iš skirs-

tymo vietos) tik dėl to, kad jie būdavo su vyžomis arba batais, o ne su veltiniais ... Rodytis viršininkams vyžotiems pasidarė gėda. Kaip greit pakito vadovybės skonis!..

Pakaks kalbėti apie batus ir vyžas, juk štai baigė karas, žmones lageriuose užplūdo nauja vilčių banga. Iš tos karo pabaigos mes laukėme nei daugiau, nei mažiau, kaip "stebuklo" – palaidimo namo. Tada gyvenome maždaug tokiom pat svajonėmis, kokiomis gyvena jaunuolis, baigdamas gimnaziją: jis mano, kad netrukus mažų mažiausia pasidarys profesorium, jeigu ne kokiu ministru...

Tačiau turėjome pasitenkinti tuo, kad gegužės devintoji buvo paskelbta poilsio diena ir buvo suorganizuotas mitingas, kuriame kalbėjo lagerio viršininkas, KVC viršininkas ir vienas pakvies tas kalinys. Mitingas baigėsi lygiai taip pat, kaip baigiasi visi mitingai:

– Tegyvuoja raudonoji armija, armija nugalėjoja!

– Tegyvuoja Sovietų Sąjunga!

Tegyvuoja viso pasaulio darbo žmonių mokytojas, draugas ir vadas didysis Stalinas!

Galima buvo pastebėti ir mažytį skirtumą: būtent niekas nešaukė ura ir plojimas buvo labai skystas.

Vėl prasidėjo paprastos darbo dienos. Juo toliau, juo labiau kalinius pradėjo apimti visuotinis nusivylimas. Karo pabaiga anaipatol nepatenkino į ja sudėtų vilčių.

Bet gal turėjo teisės kai ko daugiau laukti bent tie, kurie jau buvo baigę bausmės laiką? Tokių žmonių Seliankoje būta ne vieno šimto. Viltis – kvailių paguoda, sakoma. Tikėkitės, laukite, gal kada nors ateis ir jūsų eilė.

Visiems tiems, kurie jau buvo baigę bausmės laiką, pradėta skelbti sakramentalinė formulė: do osobovo rasporiaženija (ligi atskiros pranešimo), pakeitusi senąją: do okončanija vainy (ligi karo pabaigos). Šiaip tų žmonių gyvenime niekas, niečnickas nepasikeitė.

1945 m. liepos 12 dieną baigėsi ir mano bausmės laikas. Ir kągi? Gal manote, kad su manim atsitiko kitaip? Gal manote, kad aš išvažiavau namo? Anaipatol.

Ligi atskiros pranešimo! Ir tai paskelbta buvo ne tuojau po liepos dvyliktos, o ne.

Reikėjo ieškote ieškoti, traukte ištraukti, tarsi manęs nebūtų buvę kalinių sąrašuose. Sėdėjau penkeris metus, pasėdėk ir bent vienerius priedo, ko tau skubėti, ana draugai, niekuo ne blogesni už tave, išsėdėjo net po keleris metus viršaus.

Gyvenimas ėjo sena vaga. Kasdien šeši skambalo dūžiai mus prikeldavo, aštuoni išvairdavo į darbą, šeši grąžindavo vakare į gyvenamąją zoną ir dešimtis skambalo dūžių nutraukdavo bet kokią judėjimą zonoje.

Grįžęs iš darbo ir pavakarieniavęs, kartais nieko daugiau nebenori, kaip tik gulti. Ar jūs įsivaizduojate, kaip traukia nukamuotą žmogų guolis? To žodžiais išreikšti negalima, nėra žmonių kalboj tokių sąvokų, kuriomis tiksliai galima būtų nusakyti išvarginto (ir fiziškai, ir morališkai) žmogaus dvasios būseną. O stengdavosi lankyti skaityklą, kad galčiau nors iš tolo pamatyti laikraštį ar knygą, palošti šachmatais ar stačiai pasėdėti kultūringesnėje už baraką patalpoje. Bet valia ir pasiryžimas ne visada nugalėdavo kūno nuovargį.

Būdavo ir taip, kad po vakarienės atsiguli tik truputį pailsėti, galvoji eiti kluban, o pabundi jau vidurnaktį, kartais tave pažadina rytmetinio skambalo dūžiai: dan dan dan dan.

Pabudęs nesupranti, ar čia sapnas, ar iš tikrųjų jau kelia žmones į darbą. Kaip nemalonu tada keltis! Šitą jausmą galėtum palyginti su jausmu, kurį išgyventum žiemą, kurį išgyventum žiemą, kurį išgyventum žiemą, kurį išgyventum žiemą.

ma, nes tuojau prieis prie tavęs koks komendantas ir nutrauks nuo narų, bauriausiai keikdamasis. O jeigu ir neprieis, tai vis tiek keltis reikia, nes po pirmojo signalo netrukus ir antrasis, šaukias tave į darbą.

O tos rinkimosi vietos, tas skirstymas į darbą! Dieve mano, niekados nepamiršiu tų valandų, kada išstovėdavom po valandą ir po daugiau kieme ant vėjo, žiemos šalčiuose arba rudens darganos ir lietuje, belaukdami skirstymo pradžios.

Žmonės renkasi labai nenoromis, visada būna tokių, kurie vėluoja, kuriuos į darbą reikia varyti su lazda. Anksčiau atėjusieji turi laukti paskutiniųjų. Komendantai, brigadininkai ir visokie viršininkai pyksta, barasi, nervuojasi, kiekvienas nori gerai pasirodyti prieš savo viršininką, o čia – sklandumo jokio.

Prievarta, paverčianti žmogų gyvuliu, uždeda tarsi kokią prakeikimo antspaudą. Bet neduok Dieve ateiti į skirstymo vietą per vėlai, neduok Dieve pamatyti iš tolo užsidarancius didžiulius vartus! Už tą dieną ne tik kad tegausi 300 gramų duonos ir tik vieną kartą sriubos (bausmės davinys), bet tau gresia kančios, tave retai kada nenubaus.

O kas dažnai pavėluoja, tas vadinamas įstatymų sabotuotoju, kenkėju, tas gali būti perduotas lagerio teismui, kuris turi galios paskirti tau naują bausmę ligi vienerių metų laiko. Mano draugą Kazį Baltrušaitį (tą kadaį Kauno radiofono kupletininką) 1944 m. lagerio teismas nubaudė vieneriems metams prieš pat pirmosios bausmės pasibaigimą. Tiesa, ne už vėlavimąsi į darbą,

bet už kitokios rūšies nusikaltimą.

Nepakanka išeiti į darbą ir skaitytis dirbdančios brigados sudėty, reikia dirbti. Kas nedirba darbo vietoje, kas simuliuoja, apgaudinėja ir išsisukinėja, tas lygiai taip pat gali būti teisiamas, kaip kenkėjas, taip sabotuotojas, vadinasi, ir tarybų valdžios priešas.

Atsitikimų, kada teismas už tai paskirdavo naujas bausmes, lagerių istorija žino pakankamai. Buvęs mano brigadininkas, tūlas Bykovas, ukrainietis, išsėdėjęs dešimtis metų, prieš pat bausmės laiko pasibaigimą Seliankoje buvo nuteistas dar vieneriems metams už tai, kad neteisingai skirstė žmonėms maisto davinį ir pats tuo būdu naudojosi. Paskelbus teismo sprendimą, Bykovas tuojau buvo išsiųstas į kitą lagerį.

Būna ir kitokios rūšies sulaikymų lagery ilgesnį laiką už teismo paskirtą bausmę. Pavyzdžiui, už negrąžinimą valdiškų daiktų, jų pradžudymą žmogus gali būti sulaikytas lageryje tam tikrą laiką atidirbti. Už tai gali būti paskirta ir piniginė bauda.

1943 m. vasarą man pavogė batus ir 1944 m. – naują anklodę. Gerai nežinodamas tvarkos, niekam apie tai nepranešiau, juo labiau, kad ir rašyti rusiškai pats tada dar nemokėjau. Minėti daiktai buvo įvertinti 74 rublių suma. Buvo inventarizacija (visų valdiškų daiktų patikrinimas), ir aš buvau nubaustas dešimteriopa tų daiktų vertės suma – 740 rublių. Apie tai sužinojau tik tada, kai mums mokėjo atlyginimą už darbą. Kasi-ninkas man pareiškė:

– Jums pinigų neišmoku dėl to, kad atskaityta už pradžudytus valdiškus daiktus.

Ir taip daug mėnesių, ligi pat 1946 m. pavasario, atlyginimo už darbą negavau. O jei būčiau gavęs, tai per tą visą laiką man būtų buvę išmokėta apie ...150 rublių. Kas mėnesį, kai negulėdavau ligoninėje, uždirbdavau nuo kelių ligi keliolikos rublių. O vieną kartą, pamenu, gavau net 26 rublius.

Tačiau kai tas atskaitymas mane palietė skaudžiau šiu būdu (būtent buhalterija neketino išmokėti iš namų, iš Lietuvos, siunčiamų pinigų), aš parašiau ilgą laišką lagerio viršininkui, kuris vyriausiam buhalterui mane užstojo, dalį baudos dovanavo.

Paprastai manoma, kad kalėjime žmogus jau negali nusikalsti. Tai netiesa. Geriausiu atveju lageryje taip nėra. Kelis pavyzdžius jau minėjau. Paminėsiu dar vieną, gal patį ryškiausią. (Nukelta į 5 psl.)

Pažaislio vienuolyno bažnyčia.

H. Macijausko nuotr.

KŪRYBA IR MOKSLAS

SAULĖ IR ODOS VĖŽYS

Dr. Jonas Stankaitis

Blogiau negu galvojame. Ozono sluoksnis plonėja. Žmonės daugiau ir daugiau laiko praleidžia saulėje, kai tuo tarpu nauji tyrimai spiria mokslą tiksliai pripažinti žmogaus kūnui pavojų. Paaiškėjo, kad saulė gali nejučiomis žmogaus kūną sunkiai, net mirtinai sužaloti.

Pradėkime nuo ozono, O₃ ir ultravioletinių saulės spindulių. Ozonas yra saulės fotocheminės reakcijos rezultatas. Jis vaidina žemės gyvybei labai svarbų vaidmenį, nes intensyviai absorbuoja saulės ultravioletinę radiaciją. Jo daugiausiai randama stratosferoje, t.y. tarp 10 ir 50 km. vertikalineje nuo žemės paviršiaus aukštumoje. Mažesniuose kiekiuose ozoną gamina žaibai, ypač turintieji tiesioginį kontaktą su žemės paviršiumi. Jį naikina įvairios atmosferos chemikalinės užtaršos.

Dabar labai kaltinami erdvėlaiviai, kurie beklidami į erdvę ir nusileisdami išmėta daug chemikalų.

Astronautai pasigenda anksčiau buvusių mėlynos spalvos plotų atmosferoje. Ozonas yra mėlynos spalvos dujos, turinčios specifinį kvapą.

Normaliai yra pastovus balansas tarp oro tankumo, oro temperatūros ir absorbuotos saulės energijos iš vienos pusės ir ozono tankumo (density) iš kitos pusės.

Ultravioletiniai spinduliai yra dviejų rūšių. Tai B ir A.B. Ultravioletiniai spinduliai, mažiau energingi ir paliečia tik paviršutinį odos sluogsnį. Gi A Spinduliai įsiskverbia giliai į odos audinius. Vieni ir kiti išsukia odos bronzinį atspalvį.

Saulės įdegimo mada, kaip kultūros požymis, Amerikoje prasidėjo 1920 metais, kai turtuolis madistas, Coco Chanel, nusideginęs nuo galvos iki kojų pirštų savo jachtoje grįždavo iš atosotų. Ši mada pakeitė šviesios išvaizdos kompleksą, kuris vyravo nuo karalienės Viktorijos laikų. Dar ir šian dien milijonai vyrų, moterų ir vaikų skrenda į paplūdimus įsigyti tamsesnės odos spalvą. Atsirado ir ultravioletinius saulės spindulius pritraukiantieji tepalai ir šūkis: "Niekas jūsų taip neišpuoš, kaip bronzinė oda".

Nežinota, kad ultravioletiniai saulės spinduliai gali uždėti ilgalaikę odos vėžio

antspaudą. Tai didelis rūpestis dermatologistams – odos ligų specialistams. Šiandien jie kovoja priešingą kryptimi, norėdami bronzinį odos įdegimą deklasuoti.

Jų ginklas yra sunscreens – tepalai sulaikantieji ultravioletinius spindulius. Tai S.P.T. – 15 tepalai. Jie sulaiko 94% ultravioletinių B spindulių, kurie irgi sukelia vėžį. Šių tepalų skaičius šiandien yra pakilęs iki 50.

Labai gaila, kad jie nepilnai apsaugo ultravioletinių spindulių prasiveržimą į gilesnius odos sluoksnius. Jie nesulaiko A ultravioletinių spindulių, kurie prasiveržia giliau, ir yra pagrindinė odos vėžio priežastis.

Oda, epidermis, susideda iš 3-jų pagrindinių sluoksnių.

A. Pats viršutinis sluoksnis yra sudarytas iš įžvynus panašių celių.

B. Vidurinis sluogsnį sudaro melanocitai. Tai celės turinčios pigmentą ir odai duoda normalią spalvą.

C. Giliausiai yra bazalių celių klodas. Jį sudaro ovalių celių tinklas.

Visų odos sluoksnių reakcija į ultravioletinius S. spindulius gali baigtis vėžiu. Vėžių morfologija ir piktybiškumas yra skirtingas.

a. žvyno celių vėžys pasireiškia šviesiai ar tamsiai raudonos spalvos tumoru. Tumoras savaime nepranyksta, bet iš lėto plečiasi. Vėliau jo paviršius pasidengia žvyneliais. Jis pašalinamas chirurginiu keliu.

b. Melanoma yra pikčiausias odos vėžys dažniausiai randamas pas moteris nuo 25 iki 29 metų amžiaus. Tai tamsiai pigmentuotas tumoras, galįs pasirodyti bet kurioje odos vietoje, bet dažniausiai saulės pažeistoje odoje. Šios rūšies vėžys yra labai piktas. Jeigu melanoma nepašalinta anksti, tai greitai plečiasi ir dažnai baigiasi letališkai. Dabar užleistai melanomai taikoma ir chemoterapija, kuri duoda gana gerus rezultatus. Tai Dr. Rosenbergo nuopelnas. Jis yra experimentalistas of National Cancer Institute. Jis remiasi kūno imunine sistema, kuri sulaiko vėžio celių augimą. Jo kelias sekantis: paima audinių iš paciento tumoru, išsiurbia iš jo imuninės sistemos kovotojus, tumorą in-

fretruojančius lymfocitus (T.I.L.) ir juos aktyvuoja interlenkinu 2. Interlenkinas 2 yra natūralus vėžio priešas. Į šį skiedinį, pridėdama dar vieną dozę interlenkino 2, ir injekuoja į sergančio kraują.

Dr. Rosenbergas taip pat naudoja genetinės inžinerijos produktus, pridėdamas juos prie anksčiau aprašyto gydymo metodo. Šiuo būdu dažnai gaunama piktybinio tumoru nekrozai, pasveikimas.

c. Basalinių celių vėžys irgi prasideda tumoru, kuris turi normalią odos spalvą. Vėliau tumoru paviršius įdumba ir auga labai lėtai, bet gali daugintis ir sudaryti tumorų grupes.

Dažniausias ir mažai pavojingas yra basalinių celių vėžys. Tai 5 iš 6 odos vėžių. Gydymas chirurginis.

Basalinės celės užgaautos ultravioletinių S. spindulių kartais virsta į squamozines celes, kurios yra priešvėžinės. Tai "Actinic Keratozes". Jos sudaro raudonas ošos dėmes, padengtas žvyneliais. Dėmės randamos veide tarp akių vokų ir ausų grybelių. Jas galima pašalinti irgi gydytojo kabinete. Gi užleisti Keratozai gali pavirsti į squamozinių celių vėžį. Jų Amerikoje priskaitomą apie 100,000. Ši vėžio rūšis, keliaudama į kitus audinius, gali būti mirtinai pavojinga. Kas metai nuo jo miršta apie 2,100 amerikiečių.

MOKSLINĖ PAŽANGA

Yale, New Heaven Ct., universiteto medicinos mokyklos mokslininkai neseniai surado nenormalų geną pacientuose, turinčiuose didelį basalinių tumorų skaičių. Tai P 53 genas. Surasta, kad ultravioletiniai spinduliai, kaip agentai turi tiesioginį poveikį į odos celių genus, kaip ir tam tikri dietiniai faktoriai ar nukleariniai mechanizmai, ir sukelia odos vėžį.

Taigi, kada P53 genas yra pakeistas radiacijos, jo proteino produktas, būtinas celių augimo reguliacijai yra apgriautas (distorted), ir toliau negali tiksliai reguliuoti savo funkcijos. Palies ti narveliai pradeda augti be kontrolės. Augdami be kontrolės dauginasi ir per metų metus sudaro vėžio celių grupes, saleles, audinius. Šie plečiasi ir naikina sveikus organizmo audinius. Tai didelis įnašas į vėžio priežasties atidengimą.

PROFILAKTIKA

Profilaktikos kelias yra

ilgas ir sunkus. Daugumas ekspertų sutinka, kad dėmesys turi būti koncentruotas į jaunimą. Pasak Dr. Darrell Rigel, New Yorko Universiteto profesorių, saulės odos sužalojimo pasėkos gali pasireikšti tik po 10 ar 20 metų. Esant tokiam ilgam ir tyliam inkubaciniam periodui, jaunimą labai sunku įtikinti apie ankstyvo odos sužalojimo pasėkas. Jaunimas galvoja, kad jis yra nemirtinas. Be to, jaunimas tiki – vėžys yra 60-70 metų senumo žmonių liga. Bet Rigel praktikoje šia liga serga ir 20-30 mt. žmonės. Gi Dr. Wilma F. Berfeld teigia, kad jaunimas dar vis tiki, kad bronzinė oda yra grožio idealas. Ypač sunku įtikinti – Amerikos jaunimą tėvams, nes tai antrinis, sunkiai apčiuopiamas parodymas. Čia kaip cigarečių rūkymas: niekas nežino kokia cigaretė ir kada užgaus plaučius ir išsaus vėžį.

Niekas nežino dienos, kada saulė užgaus odą. Žinant praretėjusius ozono sluoksnius, niekadus nevelu sustoti kepintis saulėje.

Praeitą pavasarį National Institute of Health Kongre-

sas pasiūlė dermatologistams nemokamą melanomų egzaminavimą. Jų dauguma tai priėmė.

Kredito reikia duoti Hollywoodui. Jis yra labiau efektyvus pavyzdys jaunimui, negu nemokamas Dermatologistų egzaminavimas. Dr. Laurence David, Hermosa Beach, Calif. rašo: "Šiandien niekas iš žvaigždžių nesiekia bronzinės odos, nes gerai žino, kad vėliau esant po gydymo raukšlėtam veidui, negaus norimos rolės".

Gera žinia: prie tepalų prieš ultravioletinius B. Spindulius jau pridėdami nauji ingredientai, sulaikantieji A ultravioletinius spindulius.

IŠVADA

1. Ozono sluoksnis atmosferoje retėja.
2. Ultravioletinių saulės spindulių radiacija žemės paviršiuje labiau intensyvieja
3. Odos vėžys sparčiai plečiasi.
4. Dar nevelu nustoti kepintis saulėje.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

Tai dvisavaitinis Lietuvių tautininkų sąjungos laikraštis leidžiamas Lietuvoje, redaguojamas Balio Sriubos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių JAV valstybėse

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriai.

VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką
519 N. Hallen Terr. Park Ridge, IL. 60068
Tel. 708-823-3607

LIKIMO KELIAIS...

(Atkelta iš 4 psl.)

1946 m. pradžioje su manim ligoninėje (stacionare) gulėjo vienas vidutinio amžiaus žmogus, rusas. Jis buvo jau iškaljęs 15 metų. Bet jam buvo sudaryta nauja byla už atsisakinėjimą nuo darbo, už atvirą agitaciją, viešą kalbėjimą prieš tarybų valdžią. Ir štai būdamas ligoninėje jis gavo antrą sprendimą: nuteistas dar dešimčiai metų. Žmogus ne labai besijaudino, matyt, jau visko išgyvenęs ir užsigrūdinęs.

– Kodėl jūs atvirai, viešai kalbate prieš valdžią? – klausiu jį. – Juk tai jums labai nenaudinga, dėl to jūs

galite turėti tik nemalonumų?

– O man vis tiek, – atsakė jis ryžtingai. – Man gyvenimo jau nebėra. Na pagalvok tamsta, ar gali žmogus iškalėti 25 metus tokiose sąlygose, kaip mes dabar sėdime? Ne. Aš lageryje supūsiu, tad ko gi man besivaržyti?

Ir jis nebesivaržė. Bet draugai jo nemėgo, vengė, nenorėjo su juo kalbėtis. 1946 m. jį palikau Seliankoje. Reikia manyti, kad jis ir šiandien ten tebevangsta. O jeigu ne ten, tai kitame lageryje, nes stiprumo jis atrodė dar gana stiprus.

(Bus daugiau)

TARP ORIENTO MISTIKOS IR DANGORAIŽIŲ

Henrikas Stasas

Tačiau nežiūrint gerbūvio ir gyventojų optimizmo, netikras rytojus visvien, nors ir nepastebiamai, priemdo šiek tiek Hong Kongo šviesas. Manau, kad tie kurie vaikšto Hong Kongo gatvėmis angliškos medžiagos rūbais ar ponios su Gucci rankinukais širdy šiek tiek neramūs laukdami "išvadavimo" dienos, kuri jau čia pat po 5 metų.

Nežiūrint, kad kiniečiai žada šiam miestui suteikti 50 metų gana plačią autonomiją, apie 1000 gyventojų kas mėnesį sukrauna savo lagaminus ir palieka miestą, nes niekas nežino, kaip komunistai susidoros su kapitalizmu ir kaip gyvenimas vyks po Baižingo režimu. Optimistai sako, kad Hong Kongas dabar stovi bent dvi dešimt laiptų aukščiau visų Azijos miestų, tai jei komunistinė valdžioji ir nustumtų 10 laiptų, tai visvien dar stovėsime aukščiau kitų Azijos miestų.

Nors anksčiau minėjau, kad Hong Kongas ir negyvena praeitimi, tačiau istoriniai įvykiai, kaip kiekvienam kraštui, taip ir šiam miestui turėjo nemažą įtakos į jo gyvenimą. Pastebėjau, kad su praeitimi čia plačiai supažindinami ir mokiniai, kuriuos mokytojai grupėmis vedė į istorijos muziejų ir parke mokinių grupes, kur juos supažindino su krašto geologija ir gamta. Susidarė proga ir mums aplankyti istorijos muziejų, kuriame tuo metu kaip tik vyko įdomi paroda, pavadinta "Hong Kongo istorija".

Paroda labai vaizdžiai supažindino lankytojus su miesto klimatu, geologija, flora ir fauna. Pirmųjų žmonių veikla šioje saloje charakterizavo čia išstatytos iškastos, kurios siekia net Han, Tan, Song ir Ming dinastijas. Kiti istoriniai daviniai fotografijose, dokumentuose bei modeliais išreikšti, kurie parodo, kaip kūrėsi Viktorijos miestas, Kowloon ir Naujos Teritorijos.

Pagrindinė mintis čia buvo supažindinti lankytojus su metropolijos išsivystymu iš buvusio mažo žvejų kaimo. Kita parodos tema nagrinėjo vietos gyventojus ir jų gyvenimo būdą. Daugelis eksponatų siekė net 3900 – 4900 metų laikotarpį, kuris atstovavo, taip vadinamą Liangzhu kultūrą. Šios iškastos buvo rastos tik 1930 metais Liangzhu mies-

telyje. Paroda neužmiršo ir netolima anglų kolonialinį laikotarpį ir II-jo pasaulinio karo meto japonų okupaciją.

Atrodė, kad vietos gyventojai labai domisi savo miesto praeitimi, nes kaip ten buvo skelbta, pagal jų pageidavimą paroda liečianti 6000 metų Hong Kongo istoriją dar bus pratęsiama ilgesniam laikui. Mūsų laikas buvo gana ribotas, tad teko tik labai paviršutiniškai su Hong Kongo istorija susipažinti.

Dar šiek tiek apie Kowloon pusiasalį, kur praleidom 7 įspūdingas dienas. Kowloon dar vadinamas devynių drakonų pusiasaliu. Dabar čia tankiausiai apgyventa vieta ne tik Hong Konge, bet ir pasauly. Istoriniai daviniai rodo, kad čia žmonių gyventa jau Han ir Song dinastijos laikais. Čia anais laikais buvo prisiglaudęs ir paskutinis Song dinastijos imperatorius pabėgęs nuo mongolų.

Mongolai privertė imperatorių Ti Ping ir jo brolių Ti Ching pasitraukti iš tėvynės. Atbėgę į Kowloon jie rado labai palankią aplinką ir vietos gyventojai juos čia maloniai priėmė, net dvarą jiems pastatė. Tačiau pirmą kartą atsiradęs šiame krašte, imperatorius nežinojo netos vietos pavadinimo. Tada paklausęs tarnos koks vietos pavadinimas, tarnas atsakė, kad Gau Lung, kas reiškia devynius drakonus.

Žinome, imperatorius buvo labai patenkintas tokiu vietos pavadinimu, nes drakonai juk yra karališkos didenybės simboliai. Bet kadangi kiniečių įsitikinimu drakonai gyvena tik kalnų slaituose, tai imperatorius pirmiausia apsidairė ir skaičiavo kalnus, kurių rado tik

aštuonius. Tad kur devintasis, paklausė imperatorius? Tarnas tada atsakė, kad devintasis pats imperatorius. Taip Gau Lung ir liko devynių drakonų pusiasaliu. Tik vėliau virto Kowloon, nes britų ausyse Gau Lung taip skambėjo.

Kitas svarbus Kowloon istorijos įvykis, tai 1860 metai, kada pusiasalis tapo britų kolonija. Po šios datos Kowloon virto vienu iš merkantelizmo centrų visoje Pietryčių Azijoje. Šiandien čia tikras bizniui rojus.

Geografiniai pusiasalis yra Kinijos žemyno dalis, kurios smaigalis atsiremia į Hong Kongo uostą. Per pusiasakio centrą, nuo Naujų Teritorijų iki uosto, eina pagrindinė Nathan gatvė, kuri čia buvo pravesta tik šio šimtmečio pradžioje. Tuo metu Hong Kongo gubernatorium buvo Mathew Nathan, todėl ir jo vardu ši gatvė buvo pavadinta.

Tai plati dviejų kryptų gatvė, kuria vyksta visos susisiekimas į uostą ir Hong Kongą. Viešas susisiekimas labai patogus, nes gatvėje kursuoja dviejų aukštų autobusai, o po gatvę požeminis traukinys. Tai reprezentacinė Kowloon gatvė, kurioje sukoncentruota visa pagrindinė prekyba, kaip elektronikos, optikos, brangenybių ir rūbų. Be to čia didieji viešbučiai, bankai, restoranai ir t.t.

Iš šalutinių gatvių labiausiai žinoma Temple gatvė, kurioje vyksta naktinis turgus. Čia įvairių rūšių vertelgos kas vakarą 11 val. išstato savo prekes ir prekiauja iki pat ryto. Pačiam Nathan gatvės gale labai moderniam pastate Hong Kongo kultūrinis centras ir erdvės muziejus. Priešais juos garsus prabanginis viešbutis "Peninsula". Čia ir krantinė su garsiuoju Star Ferry keltu, kuris čia pradėjo veikti 1870 metais. Keltas per dieną abi puses padaro 455 keliones. Persikelti iš Kow-

Hong Kongas

H. Staso nuotr.

loon į Hong Kongą trunka tik 5 minutes.

Krantinėje galima matyti stovint ir keletą rikšų. Tai tik istorinis Kinijos palikimas, kurių patarnavimu beveik niekas nesinaudoja, o pakanka tik už nedidelį atlyginimą padaryti suvenyrinę nuotrauką.

Hong Kongą iš Kowloon galima pasiekti ir sausumos keliu, nes po uostu išvesti du tuneliai, kurie 70 pėdų po vandeniu.

Persikėlus į Hong Kongą atsiduri vėl prieš eiles futuristinių dangoraižių ir tarp jų ritmiškai pulsuojantis miestas. Čia prie pat uosto iškyla prabanginis Mandarin Oriental viešbutis, netoli jo milžiniškas pastatas Kong Kongo – Šanghajaus banko ir kiti pastatai. Taip visa dangoraižių grandinė tęsiasi pagal uostą, o už jų grandinės kalnų, kurių aukščiausias pakilimas Viktorija Peak.

Į kalno viršūnę anksčiau niekas nedrįsdavo lipti, o dabar ten galima labai greit užsikelti patogiu keltu, kuris čia veikia jau nuo 1888 metų. Pasakojama, kad dar keltui neveikiant gubernatorių patardavo europiečiams lipti į kalną, kad pabėgtų nuo maliarijos persunkto klimato. Dabar, žinoma, nuo maliarijos niekas jau nebėga, o karštasis vasaros mėnesiais kalne ieško atsivėsimo ir poilsio.

Čia pasakiškojo kalno aplinkoj, per bambuko miškus ir tarp kinietiško pušų bei paparčių žalmos išvesti pasivaikščiojimo takai ir poilsio vietos. Iš kalno viršaus atsiskleidžia pasakiškas reginys į Hong Kongą ir apylinkes. Čia veikia ir gausus restoranas Peak Tower, kuriame galima atsigaivinti gėrimais ir pavalgyti. Kalno slaitu puikus botanikos ir zoologijos sodas.

Žvelgiant iš kalno į spal-

vingą Hong Kongo panoramą, į akis krinta savo romantiniu vaizdu išsiskirianti Aberdeen įlanka ir miestelis. Aberdeen dar neseniai buvo laikomas piratų lizdu. Tačiau po II-jo pasaulinio karo ši vieta tapo žymi turistų atrakcija. Pirmiausia dėl to, kad čia laiveluose gyvena apie 3000 žmonių, kurie sudaro uoste savotišką atmosferą. Žinoma turistams jų gyvenimas atrodo romantiškas, tačiau tikrumo je jų ekonominė padėtis gana skurdi ir slegianti.

Hong Kongo miestas stengiasi jų padėti pagerinti, suteikiant galimybę jų vaikams lankyti mokyklas ir išmokyti žvejybos amato. Tačiau jie su savo likimu taip susigyvenę ir jaučiasi patenkinti.

Kita Aberdeen uosto atrakcija tai trys plaukiantieji restoranai: Sea Palace, Jumbo ir Taipak. Didžiausias ir populiariausias yra Jumbo. Nakties metu jie spindi įvairių spalvų šviesom ir jų atspindžiai tamsiam vandeny sukelia fantastinį vaizdą. Iš pasakiškai apšviestos prieplaukos svečiai keliaimi į restoranus mažesniais laiveliais. Tad turėjome progos vakarienauti Jumbo restorane, kuris čia kaip milžiniškas viešbutis plūduriuoja tamsiam jūros vandeny. Laivas dar naujas, nes baigtas statyti tik 1976 metais.

Tai populiariausias Hong Kongo restoranas galintis vienu metu pavalgydyti apie 4000 svečių. Kaip išorė, taip ir vidus skęsta šviesų ir spalvų jūroje. Kiekvienoj salėj brangūs sietynai, sienos spalvinga mozaika dekoruotos, auksiniai drakonai puošia plačius laiptus išklotus raudonu kilimu ir t.t. Visas vidaus įrengimas grynai kiniečių stiliuje su vyraujančia raudona ir auksine spalva. (Bus daugiau)

Pietryčių Azijos Aukščiausias Buda Lantau saloje.

H. Staso nuotr.

NAUJOS PLB VALDYBOS POSĖDIS

Rugpjūčio 22 dieną Lemonte, prie Chicagos, bendrame dviejų valdybų posėdyje, buvusioji PLB Valdyba atidavė visas knygas, išdą ir visus darbus naujai valdybai. Buvęs pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas savo pareigas jau buvo perdavęs naujam PLB Valdybos pirmininkui Broniui Nainiui tuoj po aštuntojo PLB Seimo. Naują valdybą keturių metų kadencijai sudaro septyni rinkti, du kooptuoti ir vienas iš pareigos nariai, viso 10 asmenų. Tai pirmininkas Bronius Nainys, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Paulius Mickus, vicepirmininkai Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisieličius, Milda Lenkauskienė ir dr. Vitalija Vasaitienė, sekretorė Baniutė Kronienė ir išdininkas Kostas Dočkus.

Buvusios valdybos nariai paaiškino apie vykdomus darbus, kuriuos reikia tęsti toliau, apie pasisekimus veikloje, turėtas problemas ir savo siūlymus ateičiai. Pirmininkas Bronius Nainys padėkojo buvusiai valdybai ir jos pirmininkui už jų bendruomeninį darbą ir visiems įteikė PLB valdybos padėkos žymenis ir dovanėles. Nuotaikingų pietų metu, kuriuos suruošė naujo pirmininko žmona Bronė Nainienė su talkininkėmis, buvusios pirmininkės dr. Vytautas Bieliauskas ją pasveikino abiejų valdybų vardu su rožių puokšte.

Po pietų iki vėlyvo vakaro naujoji PLB Valdyba rūpestingai dirbo. Pirmiausia sutvarkė įvairius administracinius reikalus ir procedūras, peržiūrėjo PLB Seimo nutarimus, nustatė gaires ir prioritetus kai kuriems savo keturių metų darbams. Toliau pasisakė apie atskirų darbo sričių planus kaip stiprinti PLB šeimos veiklą ir ryšius tarp kraštų bei lietuvių kalbos išlaikymą išeivijoje. Labai pritarė energingai ir planingai Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos veiklai ir būsimam aštuntojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošai Europoje. Kalbėta apie įvairių darbų finansavimą ir PLB lėšas.

Pirmininkas Nainys dalykiškai pranešė apie savo apsilankymą Lietuvoje liepos ir rugpjūčio mėnesiais, kur jis susitiko su Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu ir kitais prezidentinio AT nariais, vyriausybės ministrais, val-

džios pareigūnais, mokslininkais, profesoriais, organizacijų atstovais ir daugeliu žmonių Vilniuje, Kaune ir kitose vietovėse. Su visais jis kalbėjo ir tarėsi apie didesnę bendradarbiavimą ir geresnę abipusį pažinimą tarp Lietuvos ir išeivijos, o taip pat ir apie reikalingą ekonominę bei kitokią išeivijos pagalbą Lietuvai bei Lietuvos pagalbą išeivijos lietuvių išlaikymui. Naujoji valdyba pritarė pirmininko atsielkiems susitarimams ir pasisakė dėl įvairių projektų detalių.

Kaip 1992 liepos 1-4 dienomis PLB Seime buvo pranešta, glaudesniajam bendradarbiavimui ir ryšių palaikymui su Lietuva, jos Aukščiausiąja Taryba, vyriausybe ir įvairiomis organizacijomis, buvo nutarta Vilniuje įsteigti PLB būstinę. Tai būstinei vadovauja PLB valdybos pakviestas dr. Petras Lukoševičius, žinomas Kanados LB darbininkas, Tarybų narys, Kanados Lietuvių Fondo pirmininkas, buvęs Kanados LB krašto valdybos pirmininkas. Jam talkina Vilniuje gyvenanti pagelbininkė. Būstinė yra Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pastate ir

P.L. Bendruomenės valdybos pirmininkas Bronius Nainys.
E. Šulaičio nuotr.

jos adresas toks:

**Pasaulio Lietuvių
Bendruomenė,
Gedimino 53, Vilnius,
Lietuva.**

Dr. Lukoševičius dalyvavo šiame posėdyje ir sutarė su PLB Valdyba kaip atliks savo darbus, kokios paramos jam reikės ir kaip jis palaikys nuolatinį ryšį su pirmininku ir valdybos nariais. Rugpjūčio mėnesio pabaigoje dr. Lukoševičius išvyko į Vilnių ir ten rugsėjo viduryje atidarys PLB būstinę.

Valdyba aiškiai pasisakė, kad pagrindiniai PLB uždaviniai yra lietuvių išlaikymas išeivijoje ir pagalba Lietuvai. "Pasaulio lietuvis" bus leidžiamas ir

sioginių ryšių su PLB Valdyba ir kitų vakarų kraštų Bendruomenėmis.

Sekantis PLB Valdybos posėdis įvyks 1992 spalio 31 dieną Lemonte, kur dabar yra PLB centras. Naujasis PLB Valdybos adresas yra toks:

**Pasaulio Lietuvių
Bendruomenė
(Lithuanian World Community),
14911 127th Street,
Lemont IL, 60439 USA
tel. 708-257-8714.
fax 708-257-9010.**

59 CENTAI UŽ SVARA

virš šimto svarų, tai TRANSPAK firmos nauja kaina. 68 centai – žemiau šimto svarų, Minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų gimimėms Lietuvoje.

**TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
Tel.312-436-7772.**

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE SUBSIDIARY OF AMBER GROUP
PRES. VIDMANTAS RAPSYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ SU PRISTATYMU Į NAMUS BE MUITO

TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS LENGVESNIS, KAIP 80 SV.

– SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADIO APARATŲ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
– MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDŽIAME SIUNTINIUS
– PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
– CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS IS NAMŲ
– MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI PER 20 DIENŲ

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

3782 W. 79th St. CHICAGO, IL 60652

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE) 1-800-772-7624

1-312-284-6449

1992 m. spalio 18 d. Vytautui Landsbergiui sukaks 60 metų

Mieli tautiečiai

"Lietuvos aidas" rengia šiai sukakčiai skirtą knygą "Laisvės byla".

Į leidinį surinktos V. Landsbergio kalbos, straipsniai, laiškai, pokalbiai, užrašai ir kitokia skelbta ir neskelbta medžiaga, kuri atspindi lemtingąją Lietuvos laikotarpį nuo Respublikos nepriklausomybės atstatymo 1990 metų kovo 11 dieną ligi iškovotos laisvės ir pasaulinio pripažinimo 1991 metų rudenį. Knygoje spausdinamas dar ligšiol neskelbtas Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko testamentas, kuris buvo įrašytas į vaizdajuostę 1991 metų sausio tryliktoją, sovietų tankams šliaužiant link Aukščiausiosios Tarybos rūmų.

Pusketvirtą šimto puslapių knygą iliustruojama žymių meistrų nuotraukomis ir piešiniais.

Knygos sudarytojai:

dramaturgas Juozas Glinskis, grafikė Marija Ladigaitė, skulptorius Vladas Vildžiūnas. Gera spaudos kokybė garsėjanti "Spindulio" spaustuvių maloniam sutiko šią knygą išleisti ligi šių metų spalio mėnesio. Didžiąją tiražo dalį platinsime prenumeratos būdu.

**Jeigu Jūs norite
šią knygą užsisakyti,
nusiųskite**

"Lietuvos aidas" įgaliotiniui Amerikoje p. BRONIUI JUODELIUI 15 dolerių adresu 239 BROOKSIDE LANE WILLOWBROOK ILLINOIS 605 14 USA, tel. (708) 986 1613

Jeigu užsiprenumeruosite "Lietuvos aidą" 1993 metams, sumokėdami 95 dolerius (laikraščio prenumerata 85 dol.), Jūs gausite "Laisvės bylą" su autorystės paliudijimu.

Visokeriopos kloties mūsų mieliems skaitytojams linkinti
"Lietuvos aidas" knygų leidybos grupė

A. Žižiono nuotr.

AMŽINYBĖN IŠLYDĖJOME JONĄ LEPEŠKĄ

Jurgis Janušaitis

Š.m. liepos mėn. 20 d., ilgą laiką sirgęs, 8 savaites ligoninėje išgulėjęs, Daytona Beach, Floridoje, žemiškąją kelionę baigė tylus, mielas Dzūkijos sūnus a.a. archt. Jonas Lepeška.

Ilgą laiką ligos metu namuose, o vėliau ligoninėje a.a. Joną rūpestingai globojo, slaugė jo mylima žmona Bronelė, parodžiusi nuostabią kantrybę ir meilę savo mylimam vyrui.

I šią gražią lietuvių nausėdiją velionis su žmonele iš Clevelando, sulaukęs pensijos, atsikėlė 1981 m. Pradžioje įsigijo jaukius namus gražioje vietoje, tačiau a.a. Jonas vis ieškojo dar geresnio, gražesnio gyvenimo ir dėl to beveik savo pastangomis, savais projektais statė erdvius namus. Bet ir čia ilgiau neužsibuvo, ir prieš trejetą metų vėl statė naujus namus arčiau prekybos centrų, kad nelemties dienose jie būtų geriau pasiekiami.

Paskutiniuose namuose gražiai susitvarkė, džiaugėsi padėtimi ir čia vilėsi dar daug gražių metų išgyventi. Tačiau Aukščiausiojo rankose žmogaus likimas. Jis ištiko ir Mūsų mielą a.a. Joną.

A.a. Jonas Lepeška gimė 1910 metais, sausio 7 d. gražioje Dzūkijoje, ant Ilgių gražaus ežero kranto, Alovės parapijoje, Alytaus apskr.

Mokėsi Merkinės gimnazijoje, o 1934 m. baigė Kultūrtechnikų mokyklą Kėdainiuose. Joje įsigijo, baigdamas aukštuosius geodezijos kursus, ir specialybę. Baigęs Karo mokyklą letenanto laipsniu. Dirbo kariuomenės štabe iki bolševikai okupavo Lietuvą.

Ir Jonui Lepeškai okupacijos metai kėlė daug rūpesčių, grėisė pavojus, kaip dirbusiam Kariuomenės štabe karininkui, suėmimas kalėjimas ir ištremimas.

Nuėjusdamas šiuos pavojus Jonas Lepeška su dideliu širdies skausmu palieka tėvynę ir išvyksta į tremtį, Vokietijon. Bando Berlyne gauti darbą, pelnyti duoną, tačiau nesiseka, darbo negauna. Keliauja į Austriją, kur Graze pas vieną profesorį įsidarbina hidroelektrinėje stotyje. Karui artėjant ir čia pasidaro nesaugu, todėl keliauja Silezijon ir įsikuria saugioje nuo bombų vietovėje.

Ir neramiais metais, kladodamas Jonas Lepeška ryžtasi siekti mokslo aukštumų ir Vienoje studijavo Technikos universitete, kur įsigijo

naują architekto profesiją.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, 1948 m. Jonas Lepeška imigruoja į Angliją. Bet ir čia "neprigija" ir po dviejų metų sugrįžta Vokietijon, kur išgyvena dar ketveris metus ir 1954 m. atvyksta Amerikon, apsigyvena Clevelande ir Illuminatiang Co. išdirbo iki pasitraukė į pensiją. O po šių klajonių, rūpesčių, vargų a.a. Jonas dar pergyvena skaudžias šeimos nelaimes: 1980 m., skrendant lėktuvu į Bahamas su ekskursija, lėktuvo avarijoje žuvo jo vicinintėlis ir mylimas sūnus Petras. O prieš tai 1977 m. skaudžiai pergyveno ir mylimos žmonos mirtį.

Po visų skaudžių išgyvenimų, jausdamas vienišumą, 1978 m. vedė Kanadoje gimusią lietuvaitę, taip pat nešlę Bronę su kuria laimingai išgyveno keturioliką metų.

Jonas Lepeška, apsigyvenęs Daytona Beach, visada aktyviai dalyvaudavo lietuviškose pamaldose, minėjimuose, šeimyniniuose susibuvimuose, nors paskutiniu metu ir stipriai negaludamas. Vieną terminą buvo išrinktas ir sėkmingai vadovavo Daytona Beach Lietuvių klubui.

Su velioniu atsisveikino beveik visi šio telkinio lietuviai Volusia Memorial laido tuvių namuose, liepos 23 d.

Kun. Ričardas Grasso atkalbėjo maldas ir jautriai prisiminė a.a. Jono gyvenimą ir jo įnašą į ši lietuvių telkinį.

Visos nausėdijos vardu atsisveikino Lietuvių klubo pirmininkas Gediminas Lapėnas, pareikšdamas gilią užuojautą žmonai Bronei, artimiesiems. Įvertino žmonos Bronės parodytą jam meilę sunkios ir ilgos ligos metu, slaugant ir globojant. Išryškino velionio ryškesnius gyvenimo bruožus bei darbus.

Liepos 24 d. Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach, kun. Ričardas Grasso aukėjo gedulingas šv. Mišias už a.a. Jono sielą. O jautriame pamoksle dar kartą prisiminė velionio gerąsias savybes tarnaujant savajai tautai, šiai nausėdijai bei šeimai.

Choras Sietynas, vadovaujamas muz. Antano Skridulio, šv. Mišių metu giedojo parinktas giesmes.

Ir taip atsisveikinome mielą a.a. Joną paskutinį kartą, Jį išlydėdami amžinybėn.

A. a. Jonas Lepeška

AČIO UŽ TĖVYNĖS MEILĘ, UŽ PAGALBĄ...

Brangiems Užsienio
Lietuviams,

Liepos mėnesį Lietuvoje lankėsi JAV Lithuanian Mercy lift labdaros organizacijos atstovai – Viligailė ir Jurgis Lendraitis, kurie aktyviai domėjosi kaip Lietuvoje gaunama, priimama ir paskirstoma Lithuanian Mercy lift humanitarinė pagalba. Sveikatos apsaugos ministro nustatyta griežta labdaros priėmimo, paskirstymo ir apskaitos tvarka.

Labdaros sandėlyje Vilniaus pakraštyje Viligailė Lendraitienė su dukrelėmis laukė ir priėmė labdaros siuntą, atvežtą liepos 28 dieną.

Jurgis Lendraitis dalyvavo diskusijoje, kuri įvyko sveikatos apsaugos ministerijoje tarp ministerijos atstovų, medikų, žurnalistų ir paaikšino, su koku pasiaukojimu, dėmesiu, negailėdami laiko, užsienio lietuviai organizuoja aukas Lietuvai, kurių neįmanoma įkainuoti ir parduoti kaip pasiūlė Medicinos darbuotojų profesinių sąjungų atstovai G. Palokienė, H. Bagdonavičius, I. Ubartienė.

Lithuanian Mercy lift organizacija yra suteikusi didelę pagalbą Lietuvai. Viena iš pirmųjų lietuvių organizacijų ėmė šelpti Lietuvą blokados mėnesiais nuo 1990 metų ir toliau vykdo savo programą. Jos aukas gauna ne vien sveikatos apsaugos ministerijos įstaigos, tačiau ir kitos organizacijos. Siuntos dažnai būna tikslinės.

Jeigu visas pasaulis buvo atkreipęs į Lietuvą dėmesį po 1991 metų sausio 13-osios įvykių, kurie sukrėtė pasaulį, tai šiandien jau atsirado nauji židiniai, kur yra labai kenčiančių, be pastogės, badaujančių žmonių, liejasi kraujas. Humanitarinė žmogiškoji pagalba daugiau nukrypsta tenai. Ta-

čiau Pasaulio lietuviai, išsaugoję meilę Lietuvai savo tėvų ir protėviu dvasioje, nepamiršta Lietuvos, o vis labiau ją rūpinasi.

JAV Baltimorės lietuvių bendruomenė siunčia pagalbą Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių sąjungai, medicinos priemonės perduodamos Sveikatos apsaugos ministerijos įstaigų žiniui.

Lietuva yra gavusi siuntas iš įvairių kraštų lietuvių bendruomenių. Labdara atkeliauja įvairiais adresais. Ne visos organizacijos siunčia labdarą Sveikatos apsaugos ministerijai. Humanitarinė pagalba pasiekia įvairius adresatus, atskiras ligonines. Visi Pasaulio lietuviai daug prisideda, kad pagelbėjus Lietuvai.

Nepaprastai daug pasiaukuoja organizuodami labdarą Lietuvai – Bartusevičiai, gyvenantys Vokietijoje. Liepos mėn. Edvinas Kaminskas, atvykdamas pas gimines į Vilnių, atvežė ir du lagaminus vaistų, kuriuos perdavėme Sausio 13-osios brolijos gydytojams.

Dainininkas ir aktorius Vytautas Kernagis lankėsi Clevelando Lietuvių namų gegužinėje. Jį pristato pirm. K. Steponavičius.
V. Bacevičiaus nuotr.

Tą patį galima pasakyti apie Vytautą Grinių, gyvenantį Vengrijoje, kuris labai daug prisidėjo organizuojant pagalbą Sausio 13-ąją nukentėjusiems asmenims. Negaliu visų išvardinti – jų daug, jie prisidėjo gelbinti Lietuvą.

Šiandien Jūs, mūsų brangieji gentainiai ten toli už jūrų – marių, susirūpinę stovite Lietuvos prisikėlimo sargyboje, tiesiate pagalbos ranką, teikiate Lietuvai stiprybę, viltį, sėjate vienybės sėklą, kuria mes čia ne visada sugebame išsaugoti, kad Ji, Lietuva, mūsų visų motina po daugelio kankynės metų – tremta ir šaudyta, žaizdota, atgavusi laisvę vėl nesuklyptų.

Sunku gydytojams pasakyti motinai, kad jos vaikas mirs, nes nėra vaistų. Sveikas žmogus neįsivaizduoja laiko tėkmės. Nieko nereikia iškentėti nedeckliu, bet kenčiančiam žmogui prailgsta kiekviena minutė, negaunant reikalingo vaisto. Kančia vis didėja – valanda tam pa begalybe. Sveikata – didžiausias turtas, ir jūs savo pagalba mums ją dovanojate. Ar yra matas išmatuoti šios dovanos vertę?...

Žemai lenkiame prieš Jus galvą už tėvynės atmintį. Kokia dovana Jums padovanoti? Mes dovanojame Jums savo meilę. Linkime Jums geros sveikatos, stiprybės. Tegu visi Jūsų geri darbai Dievo malone grįžta Jūsų namams, Jūsų artimiesiems.

Pajutę Jūsų meilę, mes tikimės, kad nebūsime palikti nelaimėje.

Ačiū Jums už viską,

*Ona Grimalauskienė, –
Sveikatos apsaugos ministerijos labdaros skirstymo komisijos pirmininkė,
gydytoja konsultantė.*

LAIŠKAI

Vladas Vijeikis

Anupras Padebesys nėra iš tų skubančių, kurie laikraštyje perskaito tik antgalves arba sustoja prie sensacingai skambančių straipsnių. Jis laikraštį skaito skersai ir išilgai. Pensininkas, tad turi laiko. Ir štai jo akis atkreipė paskutiniame puslapyje skelbimas. "Lietuvė mergina 28 metų norėtų laisvą bendrauti su vyriškiu iki 40 metų. Su malonumu lauktų laiško. Rašyti lietuviškai ar angliškai. Adresas:..."

Adresas buvo Lietuvoje. Kitas skelbimas sakė: "Liek na netekėjusi, šviesiaplaukė lietuvaitė norėtų susipažinti su rimtai į gyvenimą žiūrinčiu Amerikos ar Kanados lietuviu virš 50 metų amžiaus."

Antrąjį skelbimą Anupras tuoju atmetė. Nemėgsta šviesiaplaukių. Taip pat lieknų. Žinoma, galina būtų plaukus nudažyti ir atpenėti, kad pakeltų svorį, bet tai ilga procedūra. Tad nutarė išvystyti veiklą pirmojo skelbimo kryptimi.

Skelbime sakė, kad norėtų susirašinėti su vyriškiu iki 40 metų. Anupras senai jau buvo persirites per tą slenkstį, bet nutarė, kad laisvose amžiaus neužuosi. Tad ėmė ir parašė.

Anupro laiškas Nr. 1

– Mieloji, susidomėjau Jūsų skelbimu. Toks trumpas ir prie reikalo. Sakote su malonumu lauksite laiško. Man irgi malonu, kad kas nors laukia mano laiško. Tad ir rašau. Prašau parašyti daugiau apie save, kad tiksliau žinočiau su kuo kalbu. Nors geležinė uždanga senai jau pakelta, bet į Jus žiūriu lyg per medinę uždangą.

Draugiškai, Anupras

28 metų lietuvaitės laiškas Nr. 1

Mielas Anuprai. Jūsų laiškas mane sužavėjo. Tuo jau jaučiasi, kad esate labai išmokslintas vyras. Taip gražiai atsiliepėte apie geležinę ir medinę uždangą. Tad aš šiek tiek praskleisiu. Esu irgi išlavinta. Moku angliškai. Tas labai pravers tų Amerikoje. Dabar mes gyvename baisius laikus. Valdžia nežino ką daro. Už vieną bulvę turiu dirbti pusę dienos. Ar galite man atsiųsti kompiuterį? Mano laiškas būtų daug aiškiau parašyti. Mano visos draugės rašo laiškus kompiuteriais.

Jus gerbianti Aldona Anupro laiškas Nr. 2

Mieloji Aldona, štai jau žinau Jūsų vardą. Kaip puiku. Kompiuterius žiūrėčiau. Jie gana brangūs. Bet pažiūrėsime. Bulvių siųsti neapsimoka, nes supus pakelyje. Jūs žinote, koks dabar paštas. Tad siunčiu Jums amerikietiško konservų. Jie gerai įpakuoti, tad pakelyje nesuges.

Jus gerbiąs Anupras Aldonos laiškas Nr. 2

Mielas Anuprai, gavau Jūsų siuntinį. Nėdelis, bet malonu gauti. Mano draugė gavo. Tai buvo bent siuntinys. Bet tiek to. Dabar, kada mes taip artimai susidraugavome, norėčiau pamatyti kaip Jūs atrodote. Labai prašau Jūsų fotografijos. Jūsų Aldona

Dėl tos fotografijos Anupras šiek tiek šunerimo. Bet tuoju rado išeitį. Iškirpo iš žurnalo mažai žinomo filmo aktoriaus atvaizdą, perleido per kopijavimo mašiną ir turi. Tos mašinos stebuklus daro.

Anupro laiškas Nr. 3

Mieloji Aldona, siunčiu Jums prašyta fotografiją.

Tikiuosi, kad patiks. Jūsų laiškas mane sužavėjo. Štai lietuvaitė, kurios ilgėjau visą savo gyvenimą. Ir kaip čia vyksta, kad net vandėnynai negali atskirti sielų bendravimo.

Jūsų mylintis Anupras Aldonos laiškas Nr. 3

Mylimas Anuprai, iš Jūsų laiško aiškėja, kad nieko kito neliko, kaip sujungti mūsų gyvenimą amžiams. Teisingai sakote, kad vandėnynai negali atskirti dviejų sielų. Bet aš nesu mergina, kuri puola į kiekvieno glėbį. Tad norėčiau dar daugiau apie Jus sužinoti. Prašau atsiųsti Jūsų metrikų kopiją. Taip pat banko knygeles. O gal turite atliekamą nuotrauką prie jūsų automobilio.

Jūsų amžinai Aldona Anupro laiškas Nr. 4

Mano miela Aldonėle, kadangi mes priėjome prie labai rimto taško, tad turiu kai ką prisipažinti. Mano metrikai biesas žino kur praejo. Ten sakė, kad aš 79 metų, o aš prisiekiu, kad netiesia. Man tik 78. Bet ką tai reiškia mūsų meilei. Aš naktimis sapnuoju, kaip galėsiu tave gyvą apkabinti. Ne per laiškus.

Aldonos atsakymas Nr. 4

Mano mylimas Anuprai, tu taip gražiai moki išsireikšti savo laiškuose. Tad man atrodo, kad tavo siela daug jaunesnė negu tavo kūnas. O aš irgi prisipažinsiu. Man patinka senesni ir daugiau patyrę. Bet, dėl visa ko atsiųsk banko knygelės kopiją. Taip pat namo fotografiją. Noriu žinoti, kur mes laimingai gyvensime.

Tavo mylinti Aldona.

Anupras susimąstė. Reikės parašyti tai lieknai ir šviesiaplaukei. Kaip minėta, galima perdažyti ir atpenėti. O gal dar geriau. Palaukti skelbimo kur bus aiškiai nurodytos išmėros, svoris, ir kitokie dalykai taip reikalingi darniam Anupro gyvenimui.

LIETUVIŲ ĮSTEIGTA MOKYKLA CICEROJE BAIGĖ EGZISTENCIJĄ

Cicero Šv. Antano parapijos ribose, pernai minėjusios savo 80-ąją sukaktį veikusi to paties vardo pradžios mokyklą šių metų birželio mėnesį užvėrė duris visam laikui. Tas padaryta, kuomet Chicagos arkivyskupijos vadovybė labai uoliai taupydama pinigus, uždarinėja ne tik mokyklas, bet ir bažnyčias, kurių uždutis buvo skleisti katalikų religiją, žmones supažindinti su Kristaus mokslu, juos šviesti, atlikti labdarinius darbus ir pan. Dabar, kuomet net ir Katalikų Bažnyčia yra tapusi biznio įstaiga, daugelis Chicagos bei kitų vietovių bažnyčių bei mokyklų buvo ar dar bus uždarytos ir dabar jau dėl to nedaug kas jaudinasi (nors kai kurių parapijų nariai dar protestuoja, tačiau lietuviai tylėjo anksčiau ir dabar tyli).

Šv. Antano parapijos mokykla, kuri per beveik 80 metų laikotarpį išleido tūkstančius lietuvių (paskutiniaisiais metais – nemaža ir ne-lietuvių) buvo tikras lietuvių bėdų židinys. Joje visą laiką (išskyrus maždaug praėjusį dešimtmetį) lietuvių kalba buvo dėstoma kasdieninių pamokų metu, o šeštadieniais čia veikė Aukštesnioji Lituanistikos mokykla. Pradinės lituanistikos mokyklos vedėjas, muz. Juozas Kreivėnas čia buvo suorganizavęs vieną iš didžiausiųjų Chicagos apylinkių vaikų chorą. Mokyklos patalpose veikė kitos lietuviškos tautinės bei religinės organizacijos.

Dabar jau viskas praeitis. Nors lietuviams mokyklos uždarymas mažas nuostolis, nes paskutiniaisiais metais joje jau nebuvo nė vieno lietuvių kilmės mokinio, net ir pačios parapijos nuolatinių kunigų tarpe jau neliko nė vieno lietuvių kunigo. Vien tik sekmadieniais yra laikomos lietuviškos pamaldos, kurias atnašauja kitur reziduojantis kunigas (kun. dr. Kestutis Trimakas, kartais ir kiti).

Praėjusį rudenį, atnaujinant mokyklos pastatą, buvo uždažytas virš pagrindinių durų didelėmis raidėmis išspausintas užrašas "Šv. Antano Parapijos Mokykla" (tie išspaudimai anksčiau buvo nudažyti juoda spalva). Tačiau dar ir šiandien, nors ne labai ryškiai, dar vis matomas šis daug ką pasakantis užrašas, bylojantis lietuviams šio pastato praeitį, daug davusį Amerikos lietuvių kultūrai ir bendrai visai Lietuvai, o kartu ir Amerikai.

Šią mokyklą baigusiujų tarpe turime žymių visame pasaulyje žmonių, kurių tarpe, turbūt, pirmuoju reikėtų įrašyti arkivyskupą Paulių Marcinkų, buvusį aukščiausią Amerikos pareigūną Vatikane (jis ilgą laiką buvo Vatikano Banko vedėju. Kas yra pats didžiausias administracinis postas šioje valstybėlėje. Tik po paaiškėjusių neleistinų bankinių operacijų šis mūsų tautietis buvo pakliuvęs į bėdą, net negavo jam jau beveik paskirto kardinolo titulo, nors pareigose jis išbuvo iki pat karjeros pabaigos ir tik pernai grįžo Amerikon ir apsigyveno jau ne Ciceroje, bet Arizonoje).

Šiandien, kuomet matome Lietuvoje grąžinamas bažnyčias bei vienuolijas, katalikų mokyklas bei pastatus lietuviams, tikintiesiems, liūdna stebėti, jog vis daugiau Amerikos lietuvių statytų bažnyčių ar kitokių katalikiškų įstaigų išsprūsta iš teisėtų savininkų rankų. Keista, kad dėl to niekas visai nesijaudina, nekalbant apie kokius nors protestus ar kitas drastiškesnes priemones. Bet čia jau kita tema, kurią gal panagrinėsime kita proga. Ed. Šulaitis

"TORVIL" LTD.

At the same time we would like to inform you of our new catalogue TORVIL 92' You pay only \$1.20 per Kg or \$0.50 per Lb. to send a parcel to your country.*

SELF PACKED PARCELS (AIR OR BOAT)

THE MOST ATTRACTIVE LOW PRICES

\$1.80 Lb.

Plus service charge

- FOOD • SWEETS • CIGARETTES • LIQUORS
- CLOTHING • SHOES • BEDDING • BICYCLES
- HARDWARE & APPLIANCES • KITCHEN SUPPLIES
- TOYS & STATIONERY • POTS & PLATES
- AGRICULTURAL EQUIPMENT & PARTS
- TIRES • CARPETS & FLOOR COVERINGS

CALL TOLL FREE CANADA 1-800-661-0210
U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel.: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel.: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910

U.S.A. Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 Tel.: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055-Broadway, Buffalo, N.Y. 14212 Tel/Fax (716) 894-9880

* This offer is valid for the catalogue orders only. Please note that this price is already included in the prices of the items.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVA XXV-SE OLIMPINIUIOSE ŽAIDIMUISE PLAUKIMAS

Algirdas Bielskus
(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Olimpinėse plaukimo varžybose, Lietuvą atstovavo 2 plaukikai: **Raimondas Mažuolis** – 50 m laisvu stiliumi ir 100 m laisvu st. ir Nerijus Beiga – 100 m krūtine ir 200 m krūtine.

Raimondas Mažuolis, savo 100 m laisvu st. preliminariniame užplaukime atplaukė 3-čias, per 50.17 sek. Jo laikas buvo 9-tas iš 75 dalyvių preliminarinėse varžybose. Taigi Raimondas per vieną vietą nepateko į finalą (imami tik 8 geriausi laikai), tačiau įėjo į paguodos (consolation) finalą, į kurį imami sekantys 8 geriausi laikai. Čia R.M. atplaukė 2-iras per 50.13 sek. Tuo būdu jam išėjo 10 vieta bendrai. Aukso medalį laimėjo Alexandre Popov (Rusija), sukoręs per 49.02 sek. Lietuvos rekordas pagal 1991 m. liepos 30 d. priklauso R. Mažuoliui – 50.15 sek., pasiektas 1989 m. Taigi turėtų būti naujas Lietuvos rekordas, nebent buvo pagerintas metų laikotarpyje, kas mums nežinoma.

Panašiai **R. Mažuoliui** nutiko ir **50 m laisvu stilium** plaukime. Savo preliminariniame užplaukime buvo 2-tras, per 22.77 sek. Ir vėl jo laikas buvo 9-tas iš 50 preliminarinių varžybų dalyvių. Taigi finalas dar kartą paspruko iš rankų. Paguodos finale Raimundas atplaukė 2-tras per 22.71 sek. Taigi bendrai išėjo 10-ta vieta. Olimpinių čempionu vėl tapo A. Popov (Rusija) 21.91 sek. Pagal 1991 m. liepos 30 d. davinius, Lietuvos rekordas buvo 23.05 sek., pasiektas 1988 m. ir priklausė taip pat R. Mažuoliui. Jei nuo to laiko nebuvo pagerintas, tai Barcelonoje atsiektas R. Mažuolio laikas turėtų būti naujas Lietuvos rekordas.

Raimundo Mažuolio atsiekimus Barcelonoje tenka vertinti labai gerai, turint galvoje, kad buvo varžytasi su pasaulio geriausiais.

Nerijus Beiga, **100 m krūtine** atplaukė 8-tas savo preliminariniame užplaukime ir toliau nepakliuvo. Jo laikas – 1:05.17 sek. Aukso medalį laimėjo Nelson Diebel (USA) 1:01.50 min. Lietuvos rekordą, 1:03.25 min., atsiektą 1989 m. laiko E. Klimentjevas (pagal 1991 m. liepos 30 d. davinius).

N. Beigos atsiekimo 200 m plaukime krūtine nepavyko susekti, tačiau tikrai žinoma, kad jis nepakliuvo

nei į medalių, nei į paguodos finalus.

BOKSAS

Olimpiniame bokso turnyre iš Lietuvos dalyvavo 4 boksininkai: Vitalijus Karpaciauskas – iki 67kg (148 lb.) svoryje, Leonidas Maleckis iki 71 kg (156 lb.), Vidas Markevičius – iki 91 kg (201 lb.) ir Gitas Juškevičius – virš 91 kg (201 lb.). Mūsiškiai kvalifikavosi dalyvauti olimpiadoje iš Europos atrankinių varžybų Danijoje, Vokietijoje ir Italijoje, įveikdami ne vieną pajėgų varžovą. Mažai Lietuvai 4-rių boksininkų pakliuvimas į olimpiadą yra jau didelis laimėjimas.

Vitalijus Karpaciauskas, 67 kg svoryje, pirmame rate įveikė Andrei Pestriajev (NVS) 9:4. Antrame rate Vitalijus patiekė staigmeną, nugalėdamas vieną iš favoritų Pepe Reilly (USA) 16:5. Deja, kvartfinalyje taškais pralaimėjo prieš Akkom Chenglai (Thailand) 6:9, nežiūrint, kad pirmus du rundus V.K. vedė savo naudai. Ir taip, stiprios viltys medaliui neišsipildė. Aukso medalio laimėtoju tapo Michael Carruth (Airija).

Leonidas Maleckis, 71 kg svoryje, pirmame rate laimėjo prieš Kabary Salem (Egiptas) 13:6, tačiau 2-me rate suklupo prieš Robin David Reid (D Britanija) 10:3 ir iš tolimesnių varžybų iškrito. Aukso medalį laimėjo Juan Lemus (Kuba).

Vidui Markevičiui, 91 kg svoryje, ištiko dar blogiau, kai jis jau pirmame rate pralaimėjo prieš Alexei Chudinov (NVS) 7-3 ir iš turnyro iškrito. Auksą gavo Felix Savon (Kuba).

Vitalijus Karpaciauskas iškilus Lietuvos boksininkas

Gitas Juškevičius, virš 91 kg svoryje, pirmame rate buvo laisvas (bye). Antrame rate sudorojo David Anym (Kenija), 2-tro rundo 1:38 min. teisėjui nutraukus rungtynes, tačiau kvartfinaly Richard Igbineghu (Nigerija) nokautu laimėjo prieš G. Juškevičių, 2-tro rundo 1:27 min. Taip dingio ir antra galimybė medaliui. Aukso medalis atiteko Roberto Balado (Kuba).

IMTYNĖS

Graikų-romėnų imtynėse Lietuvą atstovavo tik Remigijus Šukevičius, 57 kg (126 lb) svoryje. Pralaimėjęs pirmus du susitikimus – prieš Nikolai Jeliaskov Dimitrov (Bulgarija) 2:4 ir prieš Dennis Hall (USA) 3:4 iš tolimesnių varžybų buvo eliminuotas. Aukso medalį laimėjo An Han-Bong (P. Korėja).

Džiudo imtynėse, vieningai Lietuvos atstovas **Vladas Burba**, iki 95 kg (209 lb.) svoryje, pralaimėjęs prieš Yasuhiro Kai (Japonija) ir prieš Theo Meijer (Olandija) iškrito. Olimpinių

DARBAI SODE IR DARŽE

Kas yra ta poison ivy – Rhus Radicans ar R. Toxicodendron – tai botaniški šio augalo pavadinimai. Kilmė poison ivy yra vietinė, šiaurinėje Amerikoje gana plačiai pasireiškia tarp kitų augalų. Auga pavėsyje ir yra vijoklinė, mėgsta ir vyniojasi apie medžių kamienus. Reikia jo saugotis nes yra nuodingas.

Patartina atkreipti dėmesį į lapus ir augimo formą. Poison ivy taip pat reikia atskirti nuo Virginia Creeper. Skirtumas: Virginia Creeper susideda iš penkių lapų, lengvai karpyti. Ji vijoklinė, bet nėra taip nuodinga kaip poison ivy. Šie augalai skiriasi taip pat savo vaisiais. Poison ivy turi mažas baltas uogas, o virginia creeper uogos yra juodos.

Poison ivy lapai yra pa-

Poison ivy lapas

dengti alyva, vad. urushioi, kuri sukelia erzinantį niežėjimą. Jeigu prisiliečiama prie lapų ar kamieno. Po ilgesnio laiko ši alyva patenka po oda ir tuomet atsiranda skausmingos pūslelės – vad. rash. Kad išvengus šio nemalonaus užsikrėtimo poison ivy nuodais, patartina tuč tuojaus, tai pajutus ar pastebėjus paliestas kūno dalis, nuplauti šaltu vandeniu.

Dažnai pasitaiko, kad poison ivy užkrėtimas gali būti nepastebėtas ir neatpažintas. Tik po kiek laiko pasijunta gana aštrus niežėjimas. Tuomet jau reikia veikti atsargiai net nebandyti tos kūno dalies liesti rankomis, nes užkrėtimas persimeta į kitas kūno dalis. Tuo atveju patartina vartoti calamine lotion (be antihistamine) kepimo sodą ir pagaliau skausmui apraminti aspiriną. Vaistažolių ekspertai pataria naudoti traukučių sutrintus lapus, šalti kompresai ir šaltas dušas taipogi padeda apraminti niežėjimą.

Poison ivy geriausia galima išnaikinti su šiais chemikalais: vartoti Round-up 2 oz. su 1 gal. vandens. Tremec-2-4D, vėl 2oz. su 1 gal. vandens, arba Silnex 2 oz. ir 1 gal. vandens. Vieno purškimo nepakanka, po 2-3 savaitių reikia pakartoti.

Vincas Apanius

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakytinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrūta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK

firmos savininkas vėl vyksta į Lietuvą rugsėjo mėn. Pinigai pervedami doleriais. Atsiskaityti iki rugsėjo 22 d.
TRANSPAK,
2638 W. 69th ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

(34-36)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345 Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455 Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108 Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003
---	--

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Vytauto Vėbliausko piešinys

CLEVELANDE ir apylinkėse

BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos metinė darbo sesija įvyks 1992 rugsėjo 26-27 dienomis Clevelande ir ją globos LB Ohio apygardos pirmininkas Pranas Joga su jo valdyba. Darbo tvarkėje šalia Krašto valdybos ir LB institucijų pranešimų bei einamųjų reikalų daug laiko bus skirta svarstymams kaip išeivija gali bendradarbiauti ir padėti Lietuvai, o Lietuva – išeivijai. Bus kalbama apie paramą Lietuvos ekonomijai ir mokslui, apie kultūrinius ateities ryšius ir darbus, apie rusų kariuomenės išvedimą, apie Lietuvos pagalbą išeivijos švietimui, jaunimui ir lietuvių stiprinimui, apie LB veiklos prioritetus bei konkrečius darbus ir jų finansavimą.

Sesija vyks Cleveland Hilton South viešbutyje (6200 Quarry Lane, Cleveland, Ohio 44131), jos posėdžiai prasidės kiekvieną dieną nuo 9 val ryto ir šeštadienį tęsis iki 10 val. vakaro, o sekmadienį iki 5 val. po pietų.

JAV LB Tarybą sudaro 68 nariai, jai vadovauja trejiems metams rinktas nuolatinis 5 asmenų prezidiumas – pirmininkas Vytautas Kamantas, vicepirmininkai dr. Vytautas Narutis ir Birutė Vitulienė, sekretorės Gražina Kamantienė ir Svajonė Kerelytė. Prezidiumo adresas yra 1059 Maplegrove Drive NW, Grand Rapids, MI 49504-3835,

telef. 616-791-7333,
faksas 616-791-7888.

OHIO GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas bus š.m. spalio 25 d. Clevelande. Dievo Motinos bažnyčioje 10 val. ryto bus aukojamos Mišios už mirusius draugijos narius. Po Mišių bus dr-jos visuotinis susirinkimas kurio metu bus įteikta metinė kultūrinė premija.

Ger.J.

VLADUI BACEVIČIUI, Dirvos bendradarbiui, rugsėjo 2 d. Cleveland Clinic ligoninėje padaryta sunki širdies operacija. Linkime greit pasveikti ir vėl grįžti su foto aparatu į neįlengvą Clevelando lietuvių garsinimo darbą.

US WEST BENDROVĖ LIETUVOJ

įvedė tarptautinį telefonų tinklą su modernia centrine Kaune.

Pradinis sistemos talpumas – 120 grandžių, su galimybe išplėsti iki 480. Anksčiau buvo tik 14 kanalų ir visi jie buvo nukreipti per Maskvą.

"Lietuvos Telekomas" teikia ryšių paslaugas daugiau nei 800.000 abonentų pilnai automatizuotame telefono tinkle. 99% vietinių telefono abonentų gali naudotis automatinio tarpvietinių ryšių.

1991 m. duomenimis 100-ai Lietuvos gyventojų teko 24 telefonai. Tikslas – iki 2000-ųjų metų padidinti šį skaičių 40-ties telefonų 100-ai gyventojų.

Vincas ir Liuda Apaniai džiaugiasi svečiais iš Lietuvos. Iš kairės: V. Apanius, Felicija Dausinienė L. Apanienė, Vytautas Kernagis ir Marius Šaduikis – elektronikos specialistas. V. Bacevičiaus nuotr.

PARENGIMAI

• RUGSĖJO 13 D. 1:00v. Lietuvių Kultūriniai Darželiai rengia Tautos dainiaus – Maironio paminklo atidengimo iškilmes ir ONE WORLD DAY šventę.

• SPALIO 3-4 d. JAV LB Clevelando apylinkė ir Ohio apygarda rengia Lietuvių Dienas – Lithuanian Fair Clevelando Dievo Motinos parapijos patalpose.

• SPALIO 10 d. šeštadienį 7 val. vak. Pabaltiečių Bendravimo Vakaras – Latvių salėje. Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

• LAPKRIČIO 15 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.

• LAPKRIČIO 21 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

• GRUODŽIO 31 d. Lietuvių Namai ruošia Naujų Metų sutikimą 6:30 v.v.

FACTORY

SET-UP / LEAD PERSON.

CUSTOM INJECTION MOLDER OF PRECISION PLASTIC PARTS HAS IMMEDIATE OPENING ON SECOND SHIFT. MUST HAVE MECHANICAL AND ELECTRICAL EXPERTISE. APPLY AT CHAGRIN PLASTIC METHODS, 5814 HEISLEY RD., MENTOR

PARDUODAMAS NAMAS

Hiller Ave. Cleveland, Ohio
Teirautis: 692-3047

55 SVARAI – cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt., \$90.
22 SVARAI mažesnis paketas, \$55. **22 SVARAI** mėsos produktai, aliejus \$90. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų.

TRANSPAK,
2638 W. 69th ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

Siuntiniai į Lietuvą - *atlanta* IE

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS

RUGPJŪČIO 21 d. ir RUGSĖJO 12 d.

Pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių.

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Cia galite užsisakyti video aparatūrą, tinkančią naudoti Lietuvoje

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžį siuntiniams
Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,
šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel:(216)932-6100 Fax:(216)932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į
KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Visi, kurie skelbiasi Dirvoje
niekad nesigaili

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

PRANEŠIMAS APIE SURINKTAS AUKAS

XXV olimpiados vasaros Žaidimai Barcelonoje baigėsi. Lietuvos sportininkų dalyvavimas buvo reikšmingas sportiniu ir politiniu požiūriu. Vėl esame tarptautinio sportinio judėjimo pilnateisiais nariai ir džiaugiamės sportiniais laimėjimais. Amerikos lietuviai jautriai atsiliepė į Lietuvos tautinio olimpinio komiteto kvietimą finansiniai paremti ir įgalinti sportininkus dalyvauti Barcelonoje.

Chicagoje į Standard Federal banke atidarytą olimpinę sąskaitą pavieniai asmenys ir organizacijos suaukojo 50,486.17 dol. Į šią sumą įeina JAV LB išdininko tiesioginiai pervestas IV PLSŽ Lietuvių Bendruomenės surinktų pinigų likutis – 3406.17 dol..

Olimpiniam komitetui Lietuvoje paremti JAV LB centr. valdyba buvo paskelbusi atskirą aukų rinkimo vąją. Vajaus rezultatų nežinome. Taip pat į mūsų sąskaitą neįeina pinigai, kuriuos lietuvių organizacijos tiesioginiai deponavo New Yorko banke į ten esančią LTOK-to sąskaitą.

Chicagoje LTOK-to sąskaitą prižiūrėjo ir tvarkė Standard Federal banko etatiniai tarnautojai. Ši patarNAVIMĄ banko vadovybė suteikė nemokamai.

Standard Federal bankas, sutvarkęs visą finansinę atskaitomybę, 1992 rugsėjo 1d. LTOK sąskaitą uždarė ir pinigus su visais dokumentais persiuntė į Vilnių Olimpiniam Komitetui.

Baigę šį darbą, nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems tiek pavieniai, tiek organizacijoms. (Visiems pasiūsti asmeniniai pakvitavimai.)

Dėkui spaudai, radijo laidų vadovams ir Standard Federal banko vadovybei profesionaliai tvarkusiai fondo reikalus.

Jūsų visų parama įgalino Lietuvos sportininkus garbingai atstovauti tautai didžiausioje pasaulio sporto šventėje.

Valdas Adamkus,
LTOK įgaliotinis JAV-se.
Rūta Juškienė,
LTOK fondo Chicagoje
išdininkė

PRAŠO TALKOS

Kauno Technologijos Universiteto Elektros Sistemų Vedėjas Anzelmas Bačiauskas yra paskirtas Lietuvos Vyriausybės konsultantu elektros energetikos klausimams.

Jis kreipėsi į Lietuvos Ambasadą Jungtinėse Tautose prašydamas padėti surasti elektros energetikos specialistų JAV lietuvių tarpe, kurie galėtų ir norėtų kaip savanoriai jam talkinin kauti Lietuvos Vyriausybės pavestą uždavinį tinkamai atlikti.

Suinteresuotieji elektros energijos specialistai malonėkite rašyti:

Prof. Anzelmas Bačiauskas,
Kauno Technologijos Instituto
Elektros Sistemų Katedros Vedėjas
Studentų 48, Kaunas 3028 Lithuania.

A.A.

ALGIUI DAUTUI

netikėtai užbaigus šios žemės kelionę, skausme pasilikusią motiną JADŽĘ, seserį RITĄ, brolius RENIĄ ir DENĮ su šeimomis ir visus gimines, giliai užjaučiame

Aldona ir Edis Bliūmentaliai
Bronė ir Benjaminas Paulioniai
Vacys Petkus
Antanina ir Pranas Petraičiai
Elza ir Vytas Račkauskai
Jonas Rastenis
Stefanija Rydelienė
Irena ir Edis Rydeliai
Roma ir Henrikas Tatarūnai

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IDĖJĄ!

Kviečiame visus remti 1992 m. spalio 25 d. Tėvynės ateitį lemiančius Lietuvos seimo rinkimus.

Nuo seimo rinkimų priklausys Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Rinkimų laimėjimui opozicija panaudos visas galimas priemones ir negailės turimų didžiausių išteklių. Žinokime, kad rinkimuose glūdi paskutinė komunistinio revanšo galimybė.

Sąjūdžio koalicija už demokratinę Lietuvą, vadovaujama Vytauto Landsbergio, remiasi Lietuvos žmonių gera valia, ryštu ir teisingumu.

Lietuvos Sąjūdžio finansiniai ištekliai labai menkil

Šioje lemtingoje valandoje, išeivija turėtų prisidėti prie rinkiminės kompanijos nes be finansinės paramos bus tuščios Sąjūdžio koalicijos pastangos laimėti rinkimus.

Remkime Vytauto Landsbergio vadovaujamą koaliciją ir jo pastangas.

Dar šiandien pasiųskime bet kokio dydžio auką ir paraginkime savo kaimynus. Surinkti pinigai nedelsiant bus perduoti Sąjūdžio garbės pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

Komitetas: Mykolas Abarius, Stasys Baras, Algirdas Brazis, Robert Boris, Jurgis Janušaitis, Antanas Juodvalkis, Rūta Juškienė, dr. Tomas Kisieliū, dr. Leonas Kriaučeliūnas, kun. John Kuzinskas, Petras Petrutis, Juozas Polikaitis, kun. Anthony Puchenski, prof. Jokūbas Stukas, Juozas Žygas.

Čekius prašome rašyti: COMMITTEE FOR DEMOCRATIC LITHUANIA
ir siųsti:

Standard Federal Bank
Account No. 1101350010
4192 Archer Avenue
Chicago, IL 60632

Vytauto Landsbergio vadovaujamai koalicijai paremti siunčiu _____ dol.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Skelbti spaudoje taip ____ ne ____

Dr. Robertas Vitas vadovavo ekspertų diskusijoms apie tarptautinę teisę ir saugumą American Political Science Assn. metiniam suvažiavime, kuris įvyko Chicagoje, Palmer House viešbutyje, rugsėjo 4 d. Jis ten

taip pat skaitė savo 37 pusl. pranešimą apie Lietuvos ir JAV santykių raida garsios Stimson doktrinos šviesoje. Ši doktrina, nepripažįstanti agresijos vaisių teisėtais, padėjo išsaugoti Lietuvos nepriklausomybę

tęstinumą tarptautinės teisės aktyse.

Šia tema dr. Vitas parašė knygą, The United States and Lithuania: The Stimson Doctrine of Nonrecognition, kurią 1990 metais išleido Praeger mokslinė leidykla.

Dr. Vitas nuo pat Lituanistikos Tytymo ir Studijų Centro įkūrimo 1982 metais jame veikia ir šiuo metu yra jo vykdomasis vicepirmininkas ir išdininkas. Jis taip pat yra ilgametis Lietuvos istorijos dėstytojas Pedagoginiame Lituanistikos Institute. Aktyvus skautuose, jis vadovauja Lituanikos tuntui nuo 1990 metų.

Amerikiečių tarpe, jis padeda vesti prie University of Chicago veikiantį Inter-University Seminar on Armed Forces and Society. Karo jėgų ir civilinės valdžios santykiai Amerikoje ir Lietuvos praecityje irgi yra jo specialybė. (arza)
